

12. ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES I FINANÇAMENT AUTONÒMIC

L'exposició d'aquest apartat es divideix en tres grans blocs. En el primer s'analitzen els pressuposts de la comunitat autònoma, consells insulars, ajuntaments i Delegació Especial d'Hisenda de les Balears. En el segon s'analitza l'evolució del VAB de les administracions públiques i en el tercer es fa una sèrie de consideracions sobre el nou sistema de finançament autonòmic i la balança fiscal de Balears.

12. 1. ANÀLISI PRESSUPOSTÀRIA

Dividim aquest apartat en l'anàlisi pressupostària de la comunitat autònoma, consells insulars, ajuntaments de les Illes Balears, Ajuntament de Palma, Ajuntament de Calvià i Delegació Especial d'Hisenda a les Balears.

12.1.1. COMUNITAT AUTÒNOMA

En aquest apartat començam per fer una introducció al marc dels pressuposts de la comunitat autònoma, definim l'àmbit del pressupost i analitzam a continuació els pressuposts de l'Administració general i els pressuposts dels ens de dret públic i les societats públiques⁶³.

12.1.1.1 Introducció

Els pressuposts de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2001 s'aproven mitjançant la Llei 15/2000, de desembre, de pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2001 (BOIB núm. 159 de 30 de desembre del 2000) que, juntament amb la Llei de finances, constitueix el marc normatiu al qual s'ha d'ajustar l'activitat economicofinancera de la comunitat autònoma. Tal com s'hi assenyalava a l'exposició de motius, inclou la totalitat de les despeses i dels ingressos del sector públic autonòmic i també la consignació de l'import dels beneficis fiscals que afecten els tributs.

La presentació dels crèdits pressupostaris s'adapta al mateix format que utilitza l'Administració general de l'Estat per tal d'homogeneïtzar-los als escenaris pactats de consolidació pressupostària.

Les eleccions autonòmiques del 13/07/99 varen significar un canvi substancial en les estructures polítiques i d'autogovern de la nostra comunitat autònoma i aquest fet va suposar que els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per

⁶³ Per a aquest apartat hem seguit els criteris metodològics de l'anàlisi del sector públic autonòmic feta a la *Memòria sobre a situació econòmica e social. Galicia 2001*. CES, Galicia.

al 2000 presentassin, tant a nivell orgànic com en l'estructura de programes, importants variacions respecte dels pressuposts inicials de l'exercici del 1999. Aquest fet s'ha accentuat als pressuposts de l'any 2001. Quant a l'estructura orgànica, les principals variacions afecten bàsicament l'aparició de dues noves entitats autònomes, les seccions 73 i 76 que corresponen a l'Institut Social de la Dona i al Servei d'Ocupació. Quant a programes hi ha una variació més substancial, atès que s'ha canviat l'estructura de codificació numèrica per una alfanumèrica, s'ha suprimit en la presentació l'estructura de subprogrames i, a la vegada, la mateixa estructura de programes ha experimentat un canvi notable en funció d'una anàlisi exhaustiva del programa d'actuació del Govern.

Quant a les innovacions normatives més rellevants d'aquesta llei, podem assenyalar la modificació de la regulació de les incorporacions de crèdit (que s'introdueix a la Llei 1/1986, de 5 de febrer de finances de la comunitat autònoma de les Illes Balears, per assegurar la vigència temporal il·limitada d'aquest punt), de les bases i convocatòries de subvencions (per garantir el seu finançament), dels límits dels avals concedits per la comunitat autònoma i el caràcter vinculant del pressupost d'explotació i de capital de les entitats autònomes i empreses públiques de la comunitat autònoma (per assolir una major flexibilitat i eficàcia en l'actuació).

En aquest capítol es fa l'anàlisi detallada dels pressuposts inicials de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'exercici del 2001 amb la pertinent anàlisi comparativa respecte de l'any 2000.

Per a aquesta anàlisi s'estudia, en primer lloc, l'àmbit del pressupost i, en segon lloc, els pressuposts generals de la comunitat, tant des del costat dels ingressos, com del de les despeses, i s'aprofundeix en l'anàlisi de les actuacions previstes per a l'exercici objecte d'estudi a través dels capítols IV, VI i VII (transferències corrents, inversions reals i transferències de capital) del pressupost de despeses.

Per completar l'anàlisi pressupostària de la nostra comunitat, feim referència també als pressuposts dels diversos ens de dret públic i societats públiques així com també estudiam les actuacions previstes per a l'any 2001.

Per últim, s'estudia el compte financer del pressupost i el deute acumulat de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

12.1.1.2. Àmbit del pressupost

En l'àmbit dels pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2001 s'integren els pressuposts de la seva Administració general (en la qual hi ha incloses les diferents seccions i les entitats autònomes) així com els dels ens que formen l'Administració institucional d'aquesta comunitat autònoma (ens de dret públic, ja siguin empreses públiques no societàries com algun consorci, i societats públiques), i altres ens públics (empreses vinculades i consorcis o fundacions). El quadre I-134 detalla aquest àmbit.

QUADRE I-134.

Àmbit dels pressuposts de la CA de les Illes Balears 2001

Administració general		Administració institucional	
	Entitats autònomes	Ens de dret públic	Societats públiques
Seccions		Empresa pública no societària	Consorci
Parlament(1)			
Sindicatura de Comptes (1)			
Consell Consultiu de les Illes Balears (1)			
Presidència del Govern de les Illes Balears			
Conselleria de Turisme			BATUR
Conselleria d'Educació i Cultura	Institut d'Estudis Baleàrics		
Conselleria d'Hisenda i Pressuposts			Centre Balears Europa
Conselleria de Medi Ambient			IBANAT
			IBASAN
			IBAEN
Conselleria d'Interior			
Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transport			IBAVI
			SFM
Conselleria de Sanitat i Consum	SERBASA	GESMA	
Conselleria de Treball i Formació	SOIB		
Conselleria d'Agricultura i Pesca			BABSA
			SEMILA
Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria			IDI
Conselleria d'Innovació i Energia			FICOBALSA
Conselleria de Benestar Social	IBAS		Parc BIT, SA
	Institut Balear de la Dona		

(1) Els òrgans estatutaris són dependència funcional de l'Administració general.

Font: Govern de les Illes Balears. Conselleria de Presidència, Direcció General de Relacions Institucionals.

12.1.1.3. El pressupost de l'Administració general

En aquest apartat analitzam en primer lloc els capítols dels ingressos per passar seguidament a estudiar l'evolució de les despeses.

12.1.1.3.1. Ingressos

El pressupost d'ingressos per a l'any 2001 recull de forma sistematitzada el conjunt de recursos que permetran el finançament de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

D'acord amb la Llei, els ingressos poden obtenir-se per diferents conceptes, inclòs el recurs a l'endeutament, i la seva classificació s'estructura de manera semblant a la de les despeses tot partint de conceptes econòmics, centres gestors i programes, i s'hi té en compte tant la seva casuística i tipologia com el centre productor. En aquest capítol, però, només s'analitzarà la classificació econòmica de la partida d'ingressos.

12.1.1.3.1.1. Anàlisi econòmica

El pressupost general d'ingressos de l'Administració general (en el qual queden incloses les entitats autònomes) de la comunitat autònoma de les Illes Balears es va estimar en 158.148,56 milions de pessetes (950,5 milions d'€), en contrast amb els 147.685 milions de pessetes (887,6 milions d'€) de l'any anterior, la qual cosa suposa un increment nominal del 7,08% sobre l'exercici anterior. Els ingressos no financers augmentaren un 8,45% mentre que els ingressos financers es reduïen un 72,17% amb relació a l'any precedent (vegeu quadre I-135).

QUADRE I-135.

Pressupost d'ingressos de la comunitat autònoma de les Illes Balears: distribució econòmica

Capítols	Ingressos				Valor relatiu	
	2000	2001	01/00	import	2000	2001
	(en milers de pessetes)				(%)	
I Imposts directes	54.889.000	58.608.000	3.719.000	6,78	37,17	37,06
II Imposts indirectes	38.566.000	41.500.003	2.934.003	7,61	26,11	26,24
III Taxes i altres ingressos	12.245.960	13.926.899	1.680.939	13,73	8,29	8,81
IV Transferències corrents	30.915.266	32.169.445	1.254.179	4,06	20,93	20,34
V Ingressos patrimonials	355.048	641.969	286.921	80,81	0,24	0,41
Total Operacions corrents	136.971.274	146.846.316	9.875.042	7,21	92,75	92,85
VI Alienació d'inversions reals	-	-	-	0,00	-	-
VII Transferències de capital	8.221.240	10.608.478	2.387.238	29,04	5,57	6,71
Total Ingressos no financers	145.192.514	157.454.794	12.262.280	8,45	98,31	99,56
VIII Actius financers	18.091	18.765	674	3,73	0,01	0,01
IX Passius financers	2.475.000	675.000	-1.800.000	-72,73	1,68	0,43

Total ingressos financers	2.493.091	693.765	-1.799.326	-72,17	1,69	0,44
Total operacions de capital	10.714.331	11.302.243	587.912	5,49	7,25	7,15
Total	147.685.605	158.148.559	10.462.954	7,08	100,00	100,00

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d' Hisenda i Pressuposts.

La comunitat autònoma de les Illes Balears i les seves entitats autònomes de caràcter administratiu al llarg de l'exercici econòmic corresponent al 2001 preveien liquidar drets per un import de 157.473,56 pessetes (946,44 milions d'€). Atès que el total de la despesa prevista importava 158.148,56 milions de pessetes (950,5 milions d'€), es va preveure un recurs a l'endeutament per un import de 675 milions de pessetes (4,06 milions d'€) , amb la qual cosa els pressuposts quedaven equilibrats.

Així, en fer l'anàlisi per capítols, es pot observar com els capítols corresponents a les operacions corrents són els més importants pel que fa a pes relatiu sobre el total del pressupost, ja que representen en conjunt el 92,85% dels ingressos.

Els primers tres capítols del pressupost fan referència als impostos tant directes com indirectes, així com a les taxes i altres tributs.

De la mateixa manera que l'any 2000, l'any 2001 el rendiment de la tarifa complementària de l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF) es va imputar al capítol I com a impost directe, un tram del qual va ser cedit a la comunitat autònoma amb potestat normativa en matèria de mínim exempt, tipus i escala de gravamen i deduccions de la quota. El mateix conveni es va seguir pel que fa al rendiment del tram dels ingressos territorials i del fons de garantia de l'IRPF.

Pel que fa als impostos directes, cal diferenciar els rendiments de la tarifa complementària de l'IRPF i la participació al tram territorialitzat i fons de garantia d'aquest impost amb el de la resta dels tributs cedits. Per a aquests darrers, es preveia una recaptació estimada per al 2001 d'un total de 14.300 milions de pessetes (85,94 milions d'€) corresponents a les previsions dels rendiments dels tributs següents: impost general sobre successions i donacions, impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques i impost sobre instal·lacions que incideixen en el medi ambient.

Els rendiments previstos per aquests tributs en el seu moment per a l'any 2000 i els estimats per al 2001 foren els que es detallen en el quadre I-136.

QUADRE I-136.

Rendiments previstos dels tributs cedits exceptuant l'IRPF				
Imposts directes	2000	2001	01/00	
	(en milers de pessetes)			import
				(%)
Impost general sobre successions i donacions	6.200.000	7.000.000	800.000	12,90
Impost general sobre patrimoni	3.850.000	4.000.000	150.000	3,90
Impost sobre instal·lacions incidents en el medi ambient	3.000.000	3.300.000	300.000	10,00
Total	13.050.000	14.300.000	1.250.000	9,58

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d' Hisenda i Pressuposts

Pel que fa a la previsió dels rendiments de la tarifa complementària i del tram territorialitzat i fons de garantia de l'IRPF es va passar d'una estimació de 41.839 milions de pessetes (251,46 milions d'€) per l'any 2000 a 44.308 milions de pessetes (266,30 milions d'€) per al 2001, la qual cosa suposa un increment percentual de 5,9%, com es detalla en el quadre I-137.

QUADRE I-137.

Rendiments previstos de l'IRPF a les Illes Balears				
IRPF	2000	2001	01/00	
	(en milers de pessetes)			import
				(%)
Tarifa complementària	20.922.000	23.588.000	2.666.000	12,74
Tram territorial	17.544.000	19.376.000	1.832.000	10,44
Fons de garantia	3.373.000	1.344.000	- 2.029.000	-60,15
Total	41.839.000	44.308.000	2.469.000	5,90

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d' Hisenda i Pressuposts

La recaptació prevista en concepte d'impostos indirectes, capítol II, augmentava amb relació al 2000 un 7,61%. Les estimacions realitzades es feren d'acord amb els ritmes d'execució i de recaptació al llarg de l'exercici 2000, especialment pel que fa a l'impost sobre transmissions patrimonials, a un nivell que permeté pressuposar un alt percentatge d'increment per a l'exercici 2001.

A més, cal afegir en aquest capítol que la reducció que s'aprecia en la previsió de l'impost sobre la plena i el recàrrec sobre la taxa estatal del joc deriva del fet que per a aquest impost s'ha establert un tipus impositiu del 0%, tot i que per contra s'ha incrementat el tipus de gravamen de les taxes corresponents. Les previsions de recaptació per a cada una de les figures impositives d'aquest capítol i la seva comparació amb la realitzada inicialment per al 2000 són les que es reflecteixen en el quadre I-138.

QUADRE I-138.

Recaptació prevista d'impostos indirectes

	2000	2001	01/00	
				import
	(en milers de pessetes)			(%)
Imp. sobre transmissions patrimonials	23.006.000	25.500.000	2.494.000	10,84
Imp. sobre actes jurídics documentats	8.260.000	10.200.000	1.940.000	23,49
Imp. sobre la plena i recàrrec sobre la taxa estatal del joc	2.100.000	300.000	-1.800.000	-85,71
Cànon de sanejament	5.200.000	5.500.000	300.000	5,77
Total	38.566.000	41.500.000	2.934.000	7,61

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d' Hisenda i Pressuposts.

En matèria de taxes, prestacions patrimonials de caràcter públic i tributs propis de la Hisenda de la comunitat autònoma es preveia l'actualització del tipus de quantia fixa en funció del creixement de l'índex de preus al consum previst en la Llei de pressuposts generals de l'Estat per a l'any 2001, i que s'havia estimat en un 2%.

Amb relació al capítol III, taxes i altres ingressos, cal tenir en compte que inclou el rendiment de les taxes del joc, amb una previsió que inclou els increments esmentats (en el paràgraf anterior) de 10.764 milions de pessetes (64,70 milions d'€), la qual cosa suposa 2.264 milions de pessetes (13,61 milions d'€) més que l'estimació realitzada per a l'any precedent. Això implica un creixement de la recaptació prevista per aquest capítol del 13,73%.

Les dotacions del capítol IV, transferències corrents, experimenten globalment un increment del 4,06%. De manera resumida, aquest capítol contempla les previsions corresponents a la participació en els ingressos generals de l'Estat (PIE), que sumaren un total de 26.508 milions de pessetes (159,31 milions d'€), amb un increment del 8,79% respecte de l'any anterior, les relatives al finançament de les competències transferides de l'IMSERSO i altres transferències que en general tenen caràcter finalista. En el quadre I-139 es pot veure una comparació de les previsions per aquests conceptes.

QUADRE I-139.

Transferències corrents previstes

	2000	2001	01/00	
				import
	(en milers de pessetes)			(%)
Participació als ingressos generals de l'Estat	24.366.000	26.508.000	2.142.000	8,79
Finançament transferències IMSERSO	2.765.735	2.812.232	46.497	1,68
Altres	3.783.531	2.849.213	-934.319	-24,69
Total	30.915.266	32.169.445	1.254.178	4,06

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d' Hisenda i Pressuposts.

El capítol V, ingressos patrimonials, bàsicament conté les previsions dels ingressos corresponents a bestretes i préstecs concedits, interessos de dipòsits, rendes de béns

immobles i productes de concessions i aprofitaments especials. La seva previsió suposa un increment del 80,81%, encara que en valor absolut representa només una quantitat lleugerament superior als 286 milions de pessetes (1,72 milions d'€). La participació d'aquest capítol en el total d'ingressos suposa únicament el 0,41%, participació semblant a la que tenia l'any 2000 i que era del 0,24%.

El capítol VII, transferències de capital, suposa un 6,71% del total dels ingressos previstos i essencialment conté les previsions corresponents a les aportacions de la Unió Europea pels diferents programes i actuacions cofinançades amb la comunitat autònoma, a més d'altres procedents de l'Administració central i dels fons europeus d'Orientació i Garantia Agrària que gestiona la comunitat autònoma. Dels 10.608 milions de pessetes (63,76 milions d'€) ingressats sota aquest concepte o capítol, 1.615 milions (9,70 milions d'€) corresponen a les rebudes de l'Administració de l'Estat, 3 milions (18 mil €) de corporacions locals, 32 milions (192 mil €) d'empreses privades i 8.956 milions (53,84 milions d'€) de l'exterior.

Les transferències de capital rebudes de l'exterior són les corresponents als fons europeus, que, per a la comunitat autònoma de les Illes Balears l'any 2001, evolucionaren de la manera següent:

- Les transferències estimades del FEDER suposaren un total de 2.940 milions de pessetes (17,67 milions d'€).
- Les transferències estimades del FEOGA sumaren 4.529 milions de pessetes (27,22 milions d'€), de les quals 4.186 milions de pessetes (25,16 milions d'€) corresponen a la secció Garantia i 343 milions de pessetes (2,06 milions d'€) a la secció Orientació.
- Les transferències estimades de l'IFOP ascendien a 281,6 milions de pessetes (1,69 milions d'€).
- Les transferències estimades de l'FSE pujaren a 1.208 milions de pessetes (7,26 milions d'€).
- L'import restant de les transferències estimades s'ingressaria en concepte d'altres transferències de la UE.

Les previsions d'ingressos per al capítol VIII, variació d'actius financers, corresponen al reintegrament de préstecs concedits per l'extingit Patronat per a la Millora de l'Habitatge Rural i importen un total de 18,76 milions de pessetes (112,78 milers d'€), amb una participació del 0,01% sobre el total de previsió d'ingressos.

En el capítol IX, variació de passius financers, per a l'exercici del 2001 es contempla l'emissió de deute o concertació de préstecs per un import total de 675 milions de pessetes (4,06 milions d'€), import idèntic a la quantia de les despeses previstes en concepte d'amortització, amb la qual cosa no es produeix cap tipus d'increment del nivell d'endeutament de la comunitat autònoma.

12.1.1.3.2. Despeses

Els crèdits corresponents a l'estat de despeses dels pressuposts de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'exercici 2001, com és habitual, es presenten en tres nivells d'agregació corresponents a la classificació econòmica, funcional per programes i orgànica.

Quant al fons, aquest pot considerar-se el primer pressupost en el qual, tot i considerar que s'inclouen compromisos assumits al seu moment pels governs anteriors, es pot apreciar de forma clara la diferència quant a concepció de la política econòmica de l'actual govern respecte dels anteriors, la qual cosa es fa palesa si s'analitzen els objectius i les activitats incloses en els programes, així com la distribució funcional de la despesa.

12.1.1.3.2.1. Anàlisi econòmica

La distribució econòmica del pressupost de la comunitat autònoma per al 2001, així com la seva comparació amb la de l'exercici 2000 és la que es detalla en el quadre següent. Aquesta, presenta els crèdits agrupats d'acord amb la seva naturalesa econòmica distingint entre operacions corrents (capítols I, II, III i IV) i operacions de capital (capítols VI, VII, VIII i IX).

A la vegada, els crèdits destinats a operacions corrents es desagreguen en despeses de funcionament (despeses de personal i compra de béns corrents i serveis), en despeses financeres i en transferències corrents. Les operacions de capital distingeixen entre les inversions reals (inversions directes realitzades per la mateixa Administració), les transferències de capital i les variacions d'actius i passius financers.

L'import total del projecte de pressupost de despeses per a l'exercici econòmic del 2001 va ascendir a un total de 158.148,56 milions de pessetes (650,5 milions d'€), la qual cosa suposa un 7,08% d'increment respecte de l'exercici precedent (vegeu quadre I-140).

QUADRE I-140.

Pressupost de despeses de la comunitat autònoma de les Illes Balears: distribució econòmica (milers de ptes)

Capítols	Despeses					
	2000	2001	01/00		Valor relatiu	
			import	(%)	2000	2001
I Despeses de personal	53.622.975	57.458.725	3.835.750	7,15	36,31	36,33
II Despeses corrents en béns i serveis	8.519.160	8.825.622	306.462	3,60	5,77	5,58
III Despeses financeres	4.127.802	4.473.521	345.719	8,38	2,79	2,83
IV Transferències corrents	33.075.310	36.131.782	3.056.472	9,24	22,40	22,85
Total Operacions corrents	99.345.247	106.889.650	7.544.403	7,59	67,27	67,59

VI Inversions reals	24.497.531	25.549.092	1.051.561	4,29	16,59	16,16
VII Transferències de capital	21.865.091	24.039.701	2.174.610	9,95	14,81	15,20
Total Despeses no financeres	145.707.869	156.478.443	10.770.574	7,40	98,66	98,94
VIII Variació actius financers	1.002.735	995.115	-7.620	-0,76	0,68	0,63
IX Variació passius financers	975.000	675.000	-300.000	-30,77	0,66	0,43
Total despeses financeres	1.977.735	1.670.115	-307.620	-15,55	1,34	1,06
Total operacions de capital	48.340.357	51.258.908	2.918.551	6,04	32,73	32,41
Total	147.685.604	158.148.558	10.462.954	7,08	100,00	100,00

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d' Hisenda i Pressuposts.

El conjunt de les operacions corrents, amb una dotació pressupostària de 106.889,65 milions de pessetes (642,42 milions d'€) va experimentar un increment del 7,59% amb relació al 2000, creixement molt semblant al del global del pressupost, del qual excedeix només en 0,49 punts. Quant a pes relatiu sobre el total, les operacions corrents passaren del 67,27% l'any 2000 a un 67,59% al pressupost del 2001, percentatge, així mateix, sensiblement semblant i només 0,32 punts percentuals per sobre del de l'exercici anterior. S'hi constata així l'esforç per contenir la despesa corrent, tot i que des de l'assumpció de les competències en matèria d'educació universitària, aquesta despesa i els seu corresponent creixement vegetatiu condicionen fortament el manteniment del nivell d'operacions de capital, més encara si tenim en compte que els escenaris de consolidació pressupostària signats amb el Govern central impedeixen el recurs a l'endeutament com a font de finançament d'aquest tipus d'operacions i, en general del conjunt del pressupost.

Pel que fa a una anàlisi individualitzada d'aquestes operacions corrents per capítols, les despeses de personal, capítol I, experimenten un creixement del 7,15%, 0,07 punts per sobre de l'increment general. En aquest increment s'inclouen els purament vegetatius derivats de l'increment retributiu aplicat al personal amb caràcter general d'acord amb el percentatge establert pel text de la Llei de pressuposts, els derivats del venciment de nous triennis i els increments retributius derivats de la tercera fase del procés d'homologació del personal docent així com la consolidació dins del pressupost dels processos d'homologació d'altres col·lectius de personal transferit divers i que dins de l'any 2000 s'equipararen al cent per cent. En termes de pes relatiu sobre el total, la seva participació de les despeses de personal passa d'un 36,31% l'any 2000 a un 36,33% el 2001, amb un increment de 0,02 punts.

El capítol II, despeses en béns corrents i serveis, experimenta un creixement xifrat en un 3,6%, el que suposa un decrement de 3,48 punts per sota del creixement global del pressupost. Quant a la participació percentual sobre el total, aquest capítol també min-

va el seu pes relatiu en 0,19 punts i passa del 5,77% l'any 2000 a un 5,58% en el pressupost del 2001.

La càrrega financera, capítol III, derivada de les operacions d'endeutament de la comunitat autònoma, es manté prop del 2,8% del total del pressupost. Concretament, amb un increment en valor absolut del 8,38% respecte de l'exercici 2000, se situa en el 2,83% amb una variació de tan sols 0,04 punts.

Quant al capítol IV, transferències corrents, succeeix pràcticament el mateix, ja que es mantenen entre el 22% i el 23%, i s'incrementa la seva participació relativa en 0,45 punts amb la qual cosa se situa en el 22,85% i amb increment del 9,24% respecte de l'exercici 2000. Un dels factors del creixement d'aquest capítol, igual que va passar l'any 2000, està localitzat a la/es partida/es corresponents al finançament dels centres d'educació concertada.

Amb relació a les operacions de capital, amb una dotació de 51.258,91 milions de pessetes (308,07 milions d'€), el seu increment quedava xifrat en un 6,04%, la qual cosa les situa 1,04 punts per sota del creixement global del pressupost, que es justifica pel que s'ha esmentat abans referent a les operacions corrents, concretament, una reducció en 300 milions de pessetes es podria justificar en funció de la disminució de l'endeutament contemplat entre ambdós pressuposts. La participació del conjunt de les operacions de capital sobre l'import total queda fixada en un 32,41%, 0,32 punts per sota del que representava al pressupost del 2000.

Per la seva part, per al capítol VI, inversions reals, es va preveure un increment del 4,29% amb relació a l'exercici 2000, amb la qual cosa el seu pes relatiu sobre el total passava del 16,59% al 16,16% amb una variació negativa de 0,43 punts i amb un increment en termes absoluts de quasi 1.051 milions de pessetes.

Per a l'exercici 2001 la previsió de dotacions per a transferències de capital (capítol VII), va pujar a un total de 24.039,7 milions de pessetes (144,48 milions d'€), amb un increment del 9,95% respecte de la consignació de l'any anterior. En termes absoluts l'increment total va ser de 2.174,6 milions de pessetes (13,07 milions d'€). Si s'analitzen les dades conjuntes del capítol VI i VII, resulta que aquests dos capítols considerats conjuntament experimenten un increment del 6,96%, pràcticament idèntic al del global del pressupost. Quant a pes relatiu sobre el total, l'any 2001 va representar un 31,36% mentre que l'exercici precedent havia suposat un 31,39%, això és indicatiu del manteniment de l'esforç inversor dels pressuposts.

En el capítol VIII, variació d'actius financers, es preveu una reducció del 0,76%, tot passant de 1.002,7 milions de pessetes (6,03 milions d'€) l'any 2000 a 995,12 milions de pessetes (5,98 milions d'€) l'any 2001, la qual cosa suposa un pes relatiu sobre el total del 0,63%, amb una minva de 0,05 punts en la seva participació percentual sobre el total del pressupost.

La variació de passius financers (capítol IX), despeses relatives al pagament de l'amortització del deute emès i préstecs rebuts, passà de 975 milions de pessetes (5,86 milions d'€) l'any 2000 a 675 milions de pessetes (4,06 milions d'€) l'any següent, amb una reducció del 30,77%. El seu pes relatiu també es reduiria del 0,66% al 0,43%.

12.1.1.3.2.2. Anàlisi funcional

Quant a la classificació funcional i per programes, val a dir que, en l'actual sistema pressupostari, la unitat bàsica la constitueix el programa d'actuació. Un programa es pot descriure com el conjunt d'activitats dissenyades per aconseguir uns objectius prefixats tot partint dels mitjans dels quals es disposa. Els programes s'agrupen en subfuncions que, a la vegada, s'agrupen en funcions i aquestes en grups de funció que constitueixen les grans àrees d'actuació dins les quals es desenvolupa l'actuació de l'Administració autònoma de les Illes Balears.

A l'estat de despeses dels pressuposts generals de la nostra comunitat autònoma per l'any 2001 es mantingueren els mateixos nou grups de funció ja establerts en exercicis anteriors. Així mateix es varen mantenir l'estructura i denominació de les funcions i subfuncions que, d'altra banda, coincideixen amb les de l'Estat, amb la finalitat d'una homogeneïtzació a l'hora de consolidar la despesa de les administracions públiques. Per a l'exercici 2001, la distribució funcional del pressupost de despeses a nivell de grups de funció i la seva comparació amb l'exercici precedent es detalla en el quadre I-141.

QUADRE I-141.

Pressupost general de despeses:distribució funcional (milers de pta)							
Grup de funció/funció	2000	2001	01/00		Valor Relatiu		
			import	(%)	2000	2001	
0 Deute públic	5.083.311	5.128.509	45.198	0,89	3,44	3,24	
01 Deute públic	5.083.311	5.128.509	45.198	0,89	3,44	3,24	
1 Serveis de caràcter general	9.638.061	8.021.907	-1.616.154	-16,77	6,53	5,07	
11 Alta direcció de la CAIB i del Govern	3.376.815	2.108.524	-1.268.291	-37,56	2,29	1,33	
12 Administració general	5.069.611	4.563.683	-505.928	-9,98	3,43	2,89	
13 Relacions exteriors	1.191.636	1.349.700	158.064	13,26	0,81	0,85	
2 Defensa, protecció civil i seguretat ciutadana	227.667	667.148	439.481	193,04	0,15	0,42	
22 Seguretat i protecció civil	227.667	667.148	439.481	193,04	0,15	0,42	
3 Seguretat, protecció i promoció social	15.656.515	16.209.651	553.136	3,53	10,60	10,25	
31 Seguretat i protecció social	9.135.625	9.961.188	825.563	9,04	6,19	6,30	
32 Promoció social	6.520.890	6.248.463	-272.427	-4,18	4,42	3,95	
4 Producció de béns públics caràcter social	80.726.002	83.459.530	2.733.528	3,39	54,66	52,77	

41 Sanitat	7.549.292	8.741.157	1.191.865	15,79	5,11	5,53
42 Educació	59.134.979	61.723.161	2.588.182	4,38	40,04	39,03
43 Habitatge i Urbanisme	2.262.281	1.365.712	-896.569	-39,63	1,53	0,86
44 Benestar comunitari	8.846.356	8.217.232	-629.124	-7,11	5,99	5,20
45 Cultural	2.821.748	3.267.831	446.083	15,81	1,91	2,07
46 Altres serveis comutaris de caràcter social	111.344	144.437	33.093	29,72	0,08	0,09
<hr/>						
5 Producció de béns públics caràcter econòmic	14.304.965	16.681.637	2.376.672	16,61	9,69	10,55
51 Infraestructura bàsica i transports	10.876.385	12.553.785	1.677.400	15,42	7,36	7,94
52 Comunicacions	123.150	816.916	693.766	563,35	0,08	0,52
53 Infraestructures agràries	3.137.002	2.626.142	-510.860	-16,28	2,12	1,66
54 Investigació científica, tècnica i aplicada	-	376.108	376.108		-	0,24
55 Informació bàsica i estadística	168.428	308.686	140.258	83,27	0,11	0,20
<hr/>						
6 Regulació econòmica de caràcter general	2.086.716	2.739.630	652.914	31,29	1,41	1,73
61 Regulació econòmica	2.036.357	2.710.057	673.700	33,08	1,38	1,71
62 Regulació comercial	-	-	0	0,00	-	-
63 Regulació financera	50.359	29.573	-20.786	-41,28	0,03	0,02
<hr/>						
7 Regulació econòmica de sectors productius	12.958.852	18.096.961	5.138.109	39,65	8,77	11,44
71 Agricultura, ramaderia i pesca	6.042.854	8.166.028	2.123.174	35,14	4,09	5,16
72 Indústria	2.143.827	2.908.941	765.114	35,69	1,45	1,84
73 Energia	100.001	1.626.312	1.526.311	11526,30	0,07	1,03
75 Turisme	3.837.080	4.326.687	489.607	12,76	2,60	2,74
76 Comerç	835.090	1.068.993	233.903	28,01	0,57	0,68
<hr/>						
9 Transferències a altres administracions	7.003.515	7.143.586	140.071	2,00	4,74	4,52
91 Transferències a consells insulars	7.003.515	7.143.586	140.071	2,00	4,74	4,52
<hr/>						
Total	42.011.450	53.220.724	11.209.274	26,68	100,00	100,00

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d' Hisenda i Pressuposts.

Els quatre grups de funció més importants dels pressuposts generals de les Illes Balears per a l'exercici econòmic corresponent al 2001, d'acord amb la seva dotació presupostària, són el grup de funció 4, producció de béns públics de caràcter social, amb gairebé un import de 83.459 milions de pessetes (501,60 milions d'€) i un pes relatiu sobre el total del 52,77%; el grup de funció 7, regulació econòmica de sectors productius, amb una dotació de 18.096 milions de pessetes (108,76 milions d'€) equivalent a l'11,44% del total; el grup de funció 5, producció de béns públics de caràcter econòmic, amb una dotació superior als 16.681 milions de pessetes (100,26 milions d'€) i una participació percentual relativa del 10,55%; i el grup de funció 3, seguretat, protecció i promoció social, amb més de 16.209 milions de pessetes (97,42 milions d'€) i una

participació percentual del 10,25%. Aquests, van seguits del grup 1, serveis de caràcter general, amb una dotació que sobrepassa els 8.021 milions de pessetes (48,21 milions d'€) equivalents al 5,07% del total; els grups de funció 9, transferències a altres administracions; i 0, deute públic, amb dotacions que sobrepassen els 7.143 i 5.128 milions de pessetes (42,93 i 30,82 milions d'€) respectivament. Ja per sota dels 3.000 milions, es troben els grups de funció corresponents a la regulació econòmica de caràcter general i defensa, protecció civil i seguretat ciutadana amb unes dotacions de 2.739,6 i 667,1 milions de pessetes (16,46 i 4,01 milions d'€) i una participació sobre el total de l'1,73 i el 0,42% respectivament.

Amb relació al pressupost de l'any 2000 cal assenyalar l'important variació experimentada pel grup de funció 7, regulació econòmica de sectors productius, que passa d'ocupar la quarta posició l'any 2000 a la segona en l'exercici següent, amb un increment del seu pes percentual des del 8,77% fins a l'11,44%. Així, aquest grup de funció s'hauria incrementat un 39,65%, que en termes absoluts suposa més de 5.138 milions de pessetes (30,89 milions d'€). D'altra banda, el grup de funció 3, seguretat, protecció i promoció social, hauria passat d'ocupar la segona posició l'any 2000 a ocupar la quarta l'any 2001, amb unes dotacions que experimenten un increment del 3,53%, tot i que la seva participació sobre el total experimenti una variació negativa de 0,35 punts i queda xifrada en el 10,25% enfront del 10,60% de l'any precedent.

Els grups de funció 4 i 5, mantengueren la primera i tercera posició amb unes participacions sobre el total del pressupost del 52,77% i el 10,55% respectivament. El primer d'aquests grups va experimentar un creixement del 3,39% que en termes absoluts va suposar més de 2.733 milions de pessetes (16,43 milions d'€), mentre que el segon amb un 16,61% incrementava la seva dotació en més de 2.376 milions de pessetes (14,28 milions d'€).

La resta de grups de funció varen mantenir la mateixa posició que a l'exercici 2000. Per a aquests grups cal esmentar d'una banda el notable increment experimentat pels grups de funció 2 que gairebé va triplicar la seva dotació, tot i que en termes absoluts l'increment només suposa 439,4 milions de pessetes (2,64 milions d'€) i el corresponent al grup de funció 6 que es va xifrar en un 31,29%, gairebé 653 milions de pessetes (3,92 milions d'€). D'altra banda, és també remarcable la reducció experimentada quant a les dotacions consignades al grup de funció 1 xifrada en un 16,77% i que en termes absoluts representa una disminució de més de 1.616 milions de pessetes (9,71 milions d'€).

12.1.1.3.2.3. Anàlisi orgànica

La classificació orgànica del pressupost permet conèixer la distribució dels crèdits entre les diferents seccions pressupostàries. Cadascuna de les seccions està dividida en centres gestors els quals se subdivideixen a la vegada en centres de cost.

L'estructura orgànica està constituïda per un total de 25 seccions pressupostàries, de

les quals 13 pertanyen a l'Administració general en sentit estricta (seccions 11 a 23, és a dir, Presidència i resta de conselleries), 5 corresponen a entitats autònomes (Institut d'Estudis Balearics, Institut Balear de la Dona, Servei Balear de la Salut, Institut Balear d'Afers Socials i Servei d'Ocupació de les Illes Balears), es mantenen dues seccions per a serveis comuns generals i de personal, una secció per a deute públic, una secció per a ens territorials i tres seccions per a altres institucions de la comunitat autònoma, que corresponen al Parlament de les Illes Balears, la Sindicatura de Comptes i el Consell Consultiu de les Illes Balears.

La distribució del pressupost de despeses per l'any 2001 a nivell orgànic es detalla al quadre I-142. Les dotacions pressupostàries assignades a cadascuna de les entitats autònomes hi apareixen com a subseccions pressupostàries que es desprenen de les seccions pressupostàries o conselleries de les quals depenen.

QUADRE I-142.

Pressupost de despeses de les Illes Balears: classificació orgànica (milers ptes)						
Seccions	2000	2001	01/00		Valor relatiu	
			import	(%)	2000	2001
02 Parlament de les Illes Balears	1.660.781	1.742.160	81.379	4,90	1,12	1,10
03 Sindicatura de Comptes	80.100	82.500	2.400	3,00	0,05	0,05
04 Consell Consultiu de les Illes Balears	52.459	55.135	2.676	5,10	0,04	0,03
11 Presidència del Govern de les Illes Balears	3.002.316	3.320.925	318.609	10,61	2,03	2,10
12 Conselleria de Turisme	3.837.080	4.326.687	489.607	12,76	2,60	2,74
13 Conselleria d'Educació i Cultura	60.760.106	63.072.294	2.312.188	3,81	41,14	39,88
71 Institut d'Estudis Balearics	29.035	31.386	2.351	8,10	0,02	0,02
14 Conselleria d'Hisenda i Pressuposts	1.992.014	1.989.252	-2.762	-0,14	1,35	1,26
15 Conselleria de Medi Ambient	12.200.467	13.206.902	1.006.435	8,25	8,26	8,35
16 Conselleria d'Interior	966.399	1.431.279	464.880	48,10	0,65	0,91
17 Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports	10.914.520	12.091.741	1.177.221	10,79	7,39	7,65
18 Conselleria de Sanitat i Consum	3.160.871	3.570.531	409.660	12,96	2,14	2,26
74 Servei Balear de la Salut	4.559.409	5.425.300	865.891	18,99	3,09	3,43
19 Conselleria de Treball	7.737.526	6.309.918	-1.427.608	-18,45	5,24	3,99
76 Servei d'Ocupació de les Illes Balears	-	-	0			
20 Conselleria d'Agricultura	7.426.540	8.443.252	1.016.712	13,69	5,03	5,34
21 Conselleria d'Economia, Comerç i Industria	3.260.810	4.262.600	1.001.790	30,72	2,21	2,70

22 Conselleria d'Energia i Noves Tecnologies	1.480.352	2.529.098	1.048.746	70,84	1,00	1,60
23 Conselleria de Benestar Social	5.736.794	6.719.409	982.615	17,13	3,88	4,25
73 Institut Balear de la Dona	-	184.745	184.745		-	0,12
75 Institut Balear d'Afers Socials	4.459.781	5.338.629	878.848	19,71	3,02	3,38
31 Serveis comuns: despeses diverses	1.600.092	1.017.722	-582.370	-36,40	1,08	0,64
32 Ens territorials	7.003.515	7.143.586	140.071	2,00	4,74	4,52
34 Deute públic	5.083.311	5.128.509	45.198	0,89	3,44	3,24
36 Serveis comuns: despeses de personal	681.326	725.000	43.674	6,41	0,46	0,46
Total	147.685.604	158.148.560	10.462.956	7,08	100,00	100,00

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d' Hisenda i Pressuposts.

En el pressupost de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'exercici 2001, les seccions pressupostàries amb major pes relatiu sobre el total del pressupost són la Conselleria d'Educació i Cultura, amb un 39,88%, la Conselleria de Medi Ambient amb un 8,35%, la Conselleria de Benestar Social amb un 7,74%, la Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports amb un 7,65%, la Conselleria de Sanitat i Consum amb un 5,69% i la Conselleria d'Agricultura i Pesca amb un 5,34%. Amb participacions entre el 2% i el 5% es troben les seccions corresponents a Presidència, Turisme, Treball i Formació, Economia, Comerç i Indústria, Ens territorials i Deute públic. La resta de seccions pressupostàries tenen participacions relatives per sota del 2%.

12.1.1.4. Anàlisi de les actuacions previstes

El 54,21% del pressupost general de l'any 2001 (més de 515 milions d'€) correspon a les actuacions previstes a realitzar a través de les inversions reals (153,55 milions d'€), les transferències de capital (144,48 milions d'€) i les transferències corrents (217,15 milions d'€).

12.1.1.4.1. Inversions

Quant a les inversions reals, les dotacions previstes en el capítol VI de l'estat de despeses, a més de les classificacions a què hem fet referència en els apartats abans esmentats, estan agrupades i classificades per criteris de territorialització en funció de l'àmbit insular en el qual es du a terme la despesa d'acord amb el que estableix la Llei 1/1986, de finances de la comunitat autònoma de les Illes Balears, a l'article 39.3.

La territorialització recollida en aquest pressupost es correspon, tant per raons d'homogeneïtat com a nivell de la mateixa operativa pressupostària, amb els codis que s'han utilitzat en anteriors pressuposts.

La territorialització de la inversió és un aspecte molt problemàtic en qualsevol pressupost. El criteri que s'ha seguit per territorialitzar el capítol VI és l'adaptació del codi

territorial corresponent a l'àmbit insular on es produeix la inversió. En aquest sentit, cal destacar que una territorialització sota aquest criteri només permet territorialitzar la inversió realitzada en matèria d'infraestructures i, fins i tot així, és discutible que es pugui assegurar que la rendibilitat de la inversió repercuteixi exclusivament sobre el territori al qual s'ha imputat. D'altra banda, el criteri de territorialització usat, aplicat a altres tipus d'inversions diferents a les de dotació d'infraestructura pot conduir a lectures errònies de les dades; malgrat que la despesa efectuada es realitzi en un lloc determinat, això no implica que els efectes es manifestin només en aquest lloc. Aquest fet justifica, en part, l'existència d'un codi 0 "Indeterminat", ja sigui perquè a priori és impossible la determinació física del lloc on es produirà la inversió, ja sigui perquè, fins i tot sabent-ho, la territorialització conduiria a desvirtuar totalment les dades territorialitzades.

Amb aquestes prevencions i tot tenint en compte aquestes consideracions és com han de fer-se les lectures de les dades de la territorialització de la inversió que per al pressupost de l'exercici 2001 és la que es reflecteix al quadre I-143.

QUADRE I-143.

Territorialització de la inversió (milers ptes)

Codi/denominació	2000	2001	01/00	(%)	Valor relatiu	
Total inversió	24.497.531	25.549.092	1.051.561	4,29	100,00	100,00
0 Indeterminat	3.931.098	5.084.862	1.153.764	29,35	16,05	19,90
1 Mallorca	15.613.866	15.708.407	94.541	0,61	63,74	61,48
2 Menorca	2.395.023	2.265.512	-129.511	-5,41	9,78	8,87
3 Eivissa- Formentera	2.557.544	2.490.311	-67.233	-2,63	10,44	9,75

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d' Hisenda i Pressuposts.

D'aquest quadre se'n desprèn que del total d'inversions reals que es realitzen a la comunitat autònoma de les Illes Balears, el 61,48% es realitzen a l'illa de Mallorca, s'ha de tenir en compte que és l'illa més gran i la que té un major nombre d'habitants, i per tant, la de major activitat social i econòmica de l'arxipèlag.

Per poder fer una anàlisi més profunda de la inversió duita a terme l'any 2001, és interessant desagregar-la d'acord amb la seva classificació orgànica, és a dir, distribuir aquesta inversió en funció de la secció pressupostària o centre de cost que la du a terme.

El quadre I-144 reflecteix que el 98,33% de les inversions corresponen a les seccions pressupostàries relatives a les conselleries del Govern de les Illes Balears, mentre que l'1,67% restant queda a càrrec de les seves entitats autònomes. Per tant, es pot concloure que és l'Administració general en sentit estricte la que s'encarrega de realitzar les inversions adequades per assolir les actuacions previstes.

QUADRE I-144.

**Inversions reals de la CA de les Illes Balears 2001:
distribució orgànica (milers ptes)**

Seccions	Indeterminat	Mallorca	Menorca	Eivissa i Formentera	Total	Valor relatiu
Parlament de les Illes Balears		300.196			300.196	1,17
Sindicatura de comptes	-	-	-	-	-	-
Consell Consultiu de les Illes Balears		2.500			2.500	0,01
Presidència del Govern de les Illes Balears	287.196	653.871			941.067	3,68
C. de Turisme	712.005	648.731	1		1.360.737	5,33
C. d'Educaió i Cultura	361.900	2.455.788	212.000	225.500	3.255.188	12,74
C. d'Hisenda i Pressuposts	28.063	193.000	10.000	10.000	241.063	0,94
C. de Medi Ambient	792.963	3.836.892	481.523	455.024	5.566.402	21,79
C. d'Interior	156.162	92.790			248.952	0,97
C. d'Obres Públiques, Habitatge i Transports	452.266	3.717.787	856.417	1.090.952	6.117.422	23,94
C. de Sanitat i Consum	158.268	340.500	70.250	87.053	656.071	2,57
C. de Treball i Formació		1.372.501	470.001	470.001	2.312.503	9,05
C. d'Agricultura i Pesca	391.428	513.741	70.000	20.000	995.169	3,90
C. d'Economia, Comerç i Indústria	185.764	135.000			320.764	1,26
C. d'Innovació i Energia	940.789	279.500			1.220.289	4,78
C. de Benestar Social	70.457	875.723	93.974	88.466	1.128.620	4,42
Serveis Comuns: despeses diverses	457.601				457.601	1,79
Ens Territorials						-
Deute públic						-
Serveis Comuns: despeses de personal						-
Institut d'Estudis Balearics		150			150	0,00
Institut Balear de la Dona		8.001	501	501	9.003	0,04
Servei Balear de la Salut	10.000	13.600		42.611	66.211	0,26
Institut Balear d'Afers Socials	80.000	268.136	845	203	349.184	1,37
Servei d'Ocupació de les Illes Balears					-	-
Total	5.084.862	15.708.407	2.265.512	2.490.311	25.549.092	100,00

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Hisenda i Pressuposts.

Quant a les inversions de més importància quantitativa, cal destacar les dutes a terme per les conselleries de: Obres Públiques, Habitatge i Transport, Medi Ambient, Educació i Cultura, Treball i Formació, Turisme, Innovació i Energia i Benestar Social, per ordre d'importància. Això serveix com a indicador de la línia de prioritat en les actuacions que preveu la comunitat autònoma per a l'exercici objecte d'estudi.

Més concretament, les inversions previstes més remarcables pel que fa a la seva quantia foren aquelles destinades a la planificació, construcció, conservació i explotació de carreteres (amb una dotació de 33,20 milions d'€) i ordenació territorial i urbanisme (amb una dotació d'1,80 milions d'€); al sanejament i depuració d'aigües així

com a la protecció, control i defensa del domini públic hidràulic (amb dotacions de 15,53 milions d'€ i 2,52 milions d'€ respectivament); a la conservació i millora del medi natural i planificació forestal (4,13 milions d'€), gestió de les instal·lacions portuàries (3,70 milions d'€) i a la gestió de residus (2,41 milions d'€); al Pla integral per a la formació (dotat amb 12,80 milions d'€); a l'adequació, millora i promoció de l'oferta turística de les Illes Balears (2,10 milions d'€); a la planificació, regulació i desenvolupament energètic (3,31 milions d'€) i a l'ordenació, regulació i desenvolupament de les telecomunicacions (2,64 milions d'€).

Per a la Conselleria de Benestar Social s'havien previst diverses actuacions per valor de 6,22 milions d'€ totes elles repartides entre les diferents direccions generals d'aquesta conselleria (DG de Joventut, d'Esports, de Cooperació, de Menors, etc.).

Quant al finançament d'aquestes inversions, cal fer menció de la participació dels fons europeus en el cofinançament d'algunes activitats o programes. En aquest sentit i a grans trets, es varen finançar les inversions en infraestructures i béns d'ús general relatives al sector de la pesca mitjançant el programa IFOP 2000/2006, mentre que l'FSE per a l'Objectiu 3, va servir per cofinançar els programes de formació per a la protecció i atenció als menors així com el Pla integral de formació per a l'ocupació.

12.1.1.4.2. Transferències

Les actuacions més rellevants de les transferències corrents i de capital, corresponents a l'Administració general, estan recollides en el quadre I-145 classificades d'acord amb la secció que les ha duit a terme.

QUADRE I-145.

Transferències corrents i de capital de la CA de les Illes Balears 2001: distribució orgànica

Seccions	Transferències corrents		Transferències de capital	
	(en milers de pts.)	(%)	(en milers de pts.)	(%)
Parlament de les Illes Balears	165.455	0,46	-	-
Sindicatura de comptes	-	-	-	-
Consell Consultiu de les Illes Balears	-	-	-	-
Presidència del Govern de les Illes Balears	78.036	0,22	476.500	1,98
C. de Turisme	410.230	1,14	1.909.038	7,94
C. d'Educació i Cultura	18.285.945	50,61	649.007	2,70
C. d'Hisenda i Pressuposts	44.619	0,12	24.033	0,10
C. de Medi Ambient	537.427	1,49	5.279.161	21,96
C. d'Interior	10.425	0,03	314.500	1,31
C. d'Obres Públiques, Habitatge i Transports	807.843	2,24	3.131.808	13,03
C. de Sanitat i Consum	229.759	0,64	407.777	1,70
C. de Treball i Formació	2.871.943	7,95	-	-
C. d'Agricultura i Pesca	510.318	1,41	5.622.608	23,39
C. d'Economia, Comerç i Indústria	571.934	1,58	2.522.745	10,49

C. d'Innovació i Energia	466.795	1,29	215.614	0,90
C. de Benestar Social	3.128.321	8,66	890.909	3,71
Serveis comuns: despeses diverses	45.000	0,12	184.220	0,77
Ens territorials	5.273.811	14,60	1.869.775	7,78
Deute públic	-	-	-	-
Serveis comuns: despeses de personal	-	-	-	-
Institut d'Estudis Baleàrics	2.000	0,01	-	-
Institut Balear de la Dona	104.000	0,29	1	-
Servei Balear de la Salut	1.662.901	4,60	452.000	1,88
Institut Balear d'Afers Socials	925.020	2,56	90.005	0,37
Servei d'Ocupació de les Illes Balears	-	-	-	-
Total	36.131.782	100,00	24.039.701	100,00

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Hisenda i Pressuposts.

12.1.1.4.2.1. Transferències corrents

Quant a la distribució orgànica de les dotacions previstes pel capítol IV del pressupost de despeses, transferències corrents, destaquen per la seva quantia les transferències dutes a terme per la Conselleria d'Educació i Cultura, que realitza el 50,61% del total de transferències, els ens territorials (14,6%), la Conselleria de Benestar Social (8,66%), la Conselleria de Treball i Formació (7,95%) i el Servei Balear de la Salut (4,6%).

Més concretament s'han de destacar les transferències corrents en matèria d'educació (107,18 milions d'€), les transferències realitzades a favor d'altres administracions públiques (31,70 milions d'€) i les dutes a terme en matèria de seguretat, protecció i promoció social (37.83 milions d'€). Són també d'importància aquelles dutes a terme en matèria de sanitat, infraestructures bàsiques i transports i cultura, tot i que amb menor percentatge de participació sobre el total que les anteriorment esmentades (vegeu quadre I-146).

QUADRE I-146.

Transferències corrents de la CA de les Illes Balears 2001: distribució funcional (en milers)

	Import		
	Pessetes	Euros	Valor relatiu
Serveis de caràcter general	726.050	4.363,65	2,01
Alta direcció de la CAIB i del Govern	193.455	1.162,69	0,54
Administració General	85.195	512,03	0,24
Relacions exteriors	447.400	2.869,23	1,24
Defensa, protecció civil i seguretat ciutadana	-	-	-
Seguretat, protecció i promoció social	6.294.882	37.833,00	17,42
Seguretat i protecció social	3.183.639	19.134,06	8,81
Promoció social	3.111.243	18.698,95	8,61
Producció de béns públics de caràcter social	20.841.934	125.262,55	57,68
Sanitat	1.873.962	11.262,74	5,19
Educació	17.833.645	107.182,37	49,36

Habitatge i Urbanisme	4.000	24,04	0,01
Benestar comunitari	368.761	2.216,30	1,02
Cultura	754.300	4.533,43	2,09
Altres serveis comunitaris i socials	7.266	43,67	0,02
Producció de béns públics de caràcter econòmic	1.154.195	6.936,85	3,19
Infraestructures bàsiques i transports	803.843	4.831,19	2,22
Comunicacions	48.000	288,49	0,13
Infraestructures agràries	187.366	1.126,09	0,52
Investigació científica, tècnica i aplicada	114.986	691,08	0,32
Informació bàsica i estadística	-	-	-
Regulació econòmica de caràcter general	44.619	268,17	0,12
Regulació econòmica	24.610	147,91	0,07
Regulació financera	20.009	120,26	0,06
Regulació econòmica de sectors productius	1.796.291	10.795,93	4,97
Agricultura, ramaderia i pesca	510.318	3.067,07	1,41
Indústria	571.934	3.437,39	1,58
Energia	303.809	1.825,93	0,84
Turisme	410.230	2.465,53	1,14
Comerç	-	-	-
Transferències a altres administracions públiques	5.273.811	31.696,24	14,60
Total	36.131.782	217.156,39	100,00

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Hisenda i Pressuposts.

D'entre les actuacions previstes mitjançant les transferències corrents, cal fer referència, per la seva participació sobre el total, a aquelles previstes pels serveis complementaris a l'ensenyament (70,70 milions d'€) i per la política i actuacions en matèria universitària (32 milions d'€); les corporacions locals (consells insulars i ajuntaments); la protecció i acció social (12,42 milions d'€) i el Pla integral de formació per a l'ocupació (10,12 milions d'€); l'assistència hospitalària (10 milions d'€); l'ordenació i inspecció del transport terrestre (4,83 milions d'€); i la promoció, difusió i serveis de cultura (2 milions d'€).

Les transferències corrents de l'Administració general es finançaren, bàsicament, amb transferències finalistes de l'Estat i amb les dotacions corresponents a la participació als ingressos generals de l'Estat.

12.1.1.4.2.2. Transferències de capital

Pel que fa a les transferències de capital, cal fer especial menció a les realitzades per les conselleries d'Agricultura i Pesca i Medi Ambient, que conjuntament representen el 45,35% de la despesa total en aquest capítol. Així mateix, foren importants les transferències dutes a terme per les conselleries d'Obres Públiques, Habitatge i Transports (13,03%), Economia, Comerç i Indústria (10,49%) i Turisme (7,94%).

Quant a la distribució funcional de les transferències del capítol VII, transferències de capital, s'han de destacar les realitzades en matèria d'agricultura, ramaderia i pesca (33 milions d'€), de benestar comunitari (23,63 milions d'€), de turisme (11,47 milions d'€), transferències a altres administracions públiques (11,24 milions d'€), d'infraestructures bàsiques i transport (10,80 milions d'€), d'indústria (9,36 milions d'€) i d'ha-

bitatge i urbanisme (7,10 milions d'€) (vegeu quadre I-147).

QUADRE I-147.

**Transferències de capital de la CA de
les Illes Balears 2001: distribució funcional (en milers)**

	Import		
	Pessetes	Euros	Valor relatiu
Serveis de caràcter general	1.162.220	6.985,08	4,83
Alta direcció de la CAIB i del Govern	-	-	-
Administració General	571.220	3.433,10	2,38
Relacions exteriors	591.000	3.661,98	2,46
Defensa, protecció civil i seguretat ciutadana	313.000	1.881,17	1,30
Seguretat, protecció i promoció social	304.953	1.832,80	1,27
Seguretat i protecció social	279.952	1.682,55	1,16
Promoció social	25.001	150,26	0,10
Producció de béns públics de caràcter social	7.313.176	43.953,07	30,42
Sanitat	859.777	5.167,36	3,58
Educació	639.007	3.840,51	2,66
Habitatge i Urbanisme	1.181.029	7.098,13	4,91
Benestar comunitari	3.931.332	23.627,78	16,35
Cultura	687.031	4.129,14	2,86
Altres serveis comunitaris i socials	15.000	90,15	0,06
Producció de béns públics de caràcter econòmic	2.774.400	16.674,48	11,54
Infraestructures bàsiques i transports	1.797.415	10.802,68	7,48
Comunicacions	-	-	-
Infraestructures agràries	951.985	5.721,55	3,96
Investigació científica, tècnica i aplicada	25.000	150,25	0,10
Informació bàsica i estadística	-	-	-
Regulació econòmica de caràcter general	59.033	354,80	0,25
Regulació econòmica	59.033	354,80	0,25
Regulació financera	-	-	-
Regulació econòmica de sectors productius	10.243.144	61.562,54	42,61
Agricultura, ramaderia i pesca	5.490.747	33.000,05	22,84
Indústria	1.558.000	9.363,77	6,48
Energia	320.614	1.926,93	1,33
Turisme	1.909.038	11.473,55	7,94
Comerç	964.745	5.798,23	4,01
Transferències a altres administracions públiques	1.869.775	11.237,57	7,78
Total	24.039.701	144.481,51	100,00

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Hisenda i Pressuposts.

Les actuacions més importants, en funció de la seva quantia, previstes a través d'aquestes transferències són les que es varen realitzar per al foment del sector agrari de les Illes mitjançant l'ordenació de les produccions i la regulació dels mercats (24,40 milions d'€); per al sanejament i la depuració d'aigües (20,86 milions d'€); per a la direcció i els serveis generals de turisme (9,26 milions d'€); per a l'ordenació territorial i urbanisme (7,12 milions d'€); per a la promoció i ajuts de rehabilitació i accés a l'habitatge (7,10 milions d'€); per a la promoció industrial i tecnològica (6,04 milions d'€); per a l'ordenació, reforma i modernització de les estructures del comerç (5,80 milions d'€); per a la conservació i millora del medi natural (4,90 milions d'€); i per a

l'administració general de sanitat i consum així com per a la política i actuacions en matèria universitària (3,95 i 3,84 milions d'€ respectivament).

Les transferències de capital de l'Administració general es finançaren, entre altres fonts, a través dels fons propis i de les aportacions de la Unió Europea pels diferents programes i actuacions cofinançades amb la comunitat autònoma, com ara el programa IFOP 2000/2006 per al sector pesquer, a més d'altres procedents de l'Administració central i dels fons europeus d'Orientació i Garantia Agrària que gestiona la comunitat autònoma.

12.1.1.5. Els pressuposts dels ens de dret públic i les societats públiques

Els pressuposts dels ens de dret públic (integrats d'una banda per un seguit d'empreses públiques no societàries: IBATUR, IBAEN, IBASAN, IBANAT, IBAVI, SFM, IDI i GESMA; i de l'altra, d'un consorci: el Centre Balears Europa) així com els de les societats públiques (empreses públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears en forma de societat anònima) s'enquadren en els pressuposts de la conselleria del Govern de les Illes Balears de la qual depenen. És per això que l'anàlisi dels pressuposts d'aquestes institucions es considera d'interès.

De manera agregada, el pressupost d'aquestes institucions per a l'exercici 2001 ascendia a un total de 39.794 milions de pessetes (239 milions d'€) i la seva distribució econòmica és la que es reflecteix al quadre I-148.

De la seva anàlisi es dedueix que, per la part d'ingressos, el capítol IX, passius financers, és el més important quant al seu pes relatiu, ja que representa el 47,5% del total d'ingressos. Anàlogament, el capítol VI de despeses, inversions reals, és el més important i representa el 60,46% sobre el total.

Quant a la distribució orgànica del pressupost d'aquestes entitats, el quadre següent mostra el volum de pressupost amb què va comptar cada una de les seccions, tot entenent per secció l'ens o societat pública.

Així, l'ens de dret públic amb major pressupost i, per tant, amb major pes sobre el pressupost total d'aquestes entitats l'any 2001 va ser l'IBAVI amb un pressupost de 8.243 milions de pessetes (49,54 milions d'€), seguit del SFM i l'IBASAN, ambdós amb més de 7.000 milions de pessetes (42,07 milions d'€) de pressupost (vegeu quadre I-149).

QUADRE I-148.

Pressupost dels ens públics i les societats públiques 2001: distribució econòmica

Capítols	Ingressos								
	Entitats de dret públic			Societat públiques			Total		
	Pessetes	Euros	Valor relatiu	Pessetes	Euros	Valor relatiu	Pessetes	Euros	Valor relatiu
	(en milers)	(en milers)	(%)	(en milers)	(en milers)	(%)	(en milers)	(en milers)	(%)
III Taxes, preus públics i altres	6.987.679	41.996,80	19,29	-	-	-	6.987.679	41.996,80	17,56
IV Tranferències corrents	4.062.441	24.415,76	11,22	878.009	5.276,94	24,58	4.940.450	29.692,70	12,42
V Ingressos patrimonials	267.000	1.604,70	0,74	365.738	2.198,13	10,24	632.738	3.802,83	1,59
VI Alienació d'inversions	1.375.041	8.264,16	3,80	250.000	1.502,53	7,00	1.625.041	9.766,69	4,08
VII Transferències de capital	5.242.592	31.508,61	14,47	459.410	2.761,11	12,86	5.702.002	34.269,72	14,33
VIII Actius financers	849.288	5.104,32	2,34	154.700	929,77	4,33	1.003.988	6.034,09	2,52
IX Passius financers	17.438.481	104.807,38	48,14	1.463.818	8.797,72	40,98	18.902.299	113.605,10	47,50
Total	36.222.522	217.701,73	100,00	3.571.675	21.466,20	100,00	39.794.197	239.167,94	100,00

Capítols	Despeses								
	Pessetes	Euros	Valor relatiu	Pessetes	Euros	Valor relatiu	Pessetes	Euros	Valor relatiu
	(en milers)	(en milers)	(%)	(en milers)	(en milers)	(%)	(en milers)	(en milers)	(%)
I Despeses de personal	4.671.575	28.076,73	12,90	561.943	3.377,35	15,73	5.233.518	31.454,08	13,15
II Despeses corrents	4.176.087	25.098,79	11,53	401.422	2.412,59	11,24	4.577.509	27.511,38	11,50
III Despeses financeres	1.721.213	10.344,70	4,75	272.937	1.640,38	7,64	1.994.150	11.985,08	5,01
IV Tranferències corrents	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI Inversions reals	21.979.064	132.096,84	60,68	2.081.651	12.510,97	58,28	24.060.715	144.607,81	60,46
VII Transferències de capital	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VIII Actius financers	-	-	-	99.000	595,00	2,77	99.000	595,00	0,25
IX Passius financers	3.674.583	22.084,69	10,14	154.722	929,90	4,33	3.829.305	23.014,59	9,62
Total	36.222.522	217.701,74	100,00	3.571.675	21.466,20	100,00	39.794.197	239.167,94	100,00

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d' Hisenda i Pressuposts.

QUADRE I-149.

**Pressupost dels ens públics i societats públiques:
distribució orgànica**

Seccions	Pessetes	Euros
	(en milers)	
Institut Balear de Turisme	1.500.000	9.015,18
Centre Balears Europa	281.960	1.694,61
Institut Balear de l'Aigua i l'Energia	4.060.308	24.402,95
Institut Balear de Sanejament	7.516.426	45.174,63
Institut Balear de la Natura	1.011.492	6.079,19
Institut Balear de l'Habitatge	8.243.331	49.543,42
Serveis Ferroviaris de Mallorca	7.814.370	46.965,31
Institut d'Innovació Empresarial	1.090.734	6.555,45
Gestió Sanitària de Mallorca	4.703.901	28.271,02
Total ens de dret públic	36.222.522	217.701,76
Fires i Congressos de Balears, SA	508.828	3.058,12
Parc Bit Desenvolupament, SA	2.141.356	12.869,81
Institut de Biologia Animal de Balears, SA	766.846	4.608,84
Serveis de Millora Agrària, SA	154.645	929,44
Total societats públiques	3.571.675	21.466,21
Total Pressupost	39.794.197	239.167,97

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d' Hisenda i Pressuposts.

D'entre les societats públiques, la més important pel que fa al volum de pressupost va ser el Parc Bit Desenvolupament, SA., amb un pressupost de 2.141 milions de pessetes (12,87 milions d'€), seguit de l'Institut de Biologia Animal de Balears, SA., que va comptar amb un pressupost de 766,85 milions de pessetes (4,61 milions d'€).

Quant a la despesa funcional dels ens o entitats de dret públic, les més importants de les actuacions previstes en els seus pressuposts són les que fan referència al sanejament, depuració i proveïment d'aigües (69,58 milions d'€); a la promoció i ajuts per a la rehabilitació i accés a l'habitatge (49,54 milions d'€); a l'ordenació i inspecció del transport terrestre (46,97 milions d'€); a l'assistència hospitalària (28,27 milions d'€); i a l'adequació, millora i promoció de l'oferta turística (9,02 milions d'€).

12.1.1.6. El compte financer

El pressupost general (Administració general incloses les seves entitats autònomes) de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2001 (950,5 milions d'€) representa el 5,24% del PIB balear a preus bàsics (pessetes corrents) i suposa la quantitat de 1.173,3 € per habitant (un 4,4% més que l'any 2000).

L'estimació dels ingressos no financers (ingressos corrents més ingressos de capital) es varen situar en 157.455 milions de pessetes (946,32 milions d'€), amb una variació

respecte de l'any 2000 del 8,45%, mentre que l'estimació de les despeses no financeres (despeses corrents més despeses de capital) ascendia a 156.478 milions de pessetes (940,45 milions d'€), amb un increment del 7,4% amb relació a l'exercici anterior. El total de la despesa financera (despeses per variacions d'actius i passius financers) es preveia en 1.670 milions de pessetes (10,04 milions d'€).

L'estalvi per les operacions corrents (ingressos corrents menys despeses corrents) va ascendir a 39.957 milions de pessetes (240,14 milions d'€), la qual cosa suposa un augment del 6,19% respecte de l'any 2000; mentre que el dèficit per les operacions de capital (ingressos de capital menys despeses de capital) va pujar a 38.980 milions de pessetes (234,28 milions d'€), la qual cosa representa un 2,2% sobre l'exercici anterior.

Contràriament a l'any 2000, l'any 2001 presentava una situació inicial de superàvit de caixa no financer (estalvi corrent menys dèficit per les operacions de capital), que es va xifrar en 976,35 milions de pessetes (5,87 milions d'€) (vegeu quadre I-150).

QUADRE I-150.

Pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears: Compte financer

Concepte	2000	2001	01/00	
			import	(%)
(en milers de pessetes)				
1. Ingressos corrents	136.971.274	146.846.316	9.875.042	7,21
Imposts directes	54.889.000	58.608.000	3.719.000	6,78
Imposts indirectes	38.566.000	41.500.003	2.934.003	7,61
Taxes, preus públics i altres ingressos	12.245.960	13.926.899	1.680.939	13,73
Transferències patrimonials	30.915.266	32.169.445	1.254.179	4,06
Ingressos patrimonials	355.048	641.969	286.921	80,81
2. Despesa corrent	99.345.247	106.889.650	7.544.403	7,59
Despeses de personal	53.622.975	57.458.725	3.835.750	7,15
Despeses corrents en béns i serveis	8.519.160	8.825.622	306.462	3,60
Despeses financeres	4.127.802	4.473.521	345.719	3,83
Transferències corrents	33.075.310	36.131.782	3.056.472	9,24
3. Estalvi corrent	37.626.027	39.956.666	2.330.639	6,19
4. Ingressos de capital	8.221.240	10.608.478	2.387.238	29,04
Alienació d'inversions reals	-	-	-	0,00
Tranferències de capital	8.221.240	10.608.478	2.387.238	29,04
5. Despeses de capital	46.362.622	49.588.793	3.226.171	6,96
Inversions reals	24.497.531	25.549.092	1.051.561	4,29
Tranferències de capital	21.865.091	24.039.701	2.174.610	9,95
6. Dèficit previsible de caixa no financer	-515.355	976.351	1.491.706	-289,45
7. Variació neta d'actius financers	-984.644	-976.350	8.294	-0,84
Ingressos per variació d'actius	18.091	18.765	674	3,73
Despeses per variació d'actius	1.002.735	995.115	-7.620	-0,76
8. Variació neta de passius financers	1.500.000	0	-1.500.000	-100,00
Ingressos per variació de passius	2.475.000	675.000	-1.800.000	-72,73
Despeses per variació de passius	975.000	675.000	-300.000	-30,77
9. Finançament dèficit de caixa no financer	515.356	-976.350	-1.491.706	-289,45

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Hisenda i Pressuposts.

La despesa per operacions no financeres de capital ascendí a la xifra de 49.589 milions de pessetes (298 milions d'€), un 6,96% superior a la de l'any anterior, i equivalent a l'1,64% del PIB balear a preus bàsics, (pessetes corrents). En termes de capacitat o necessitat de finançament, la comunitat autònoma de les Illes Balears registrà una necessitat de finançament (estalvi corrent menys despeses de capital) de 9.632,1 milions de pessetes (57,89 milions d'€), equivalents al 0,3 % del PIB balear a preus corrents⁶⁴.

L'endeutament brut (deute públic) ascendia, l'any 2001, als 5.128,51 milions de pessetes (30,82 milions d'€), xifra a la qual se li varen aplicar 675 milions de pessetes en concepte d'amortització del deute (despeses per variació de passius financers). Així, l'endeutament net (endeutament brut menys amortització) per a aquest any va ser de 4.453,5 milions de pessetes (26,77 milions d'€), un 8,4% superior al de l'exercici 2001.

La ràtio d'estalvi net (estalvi corrent–endeutament net)/ despeses de capital) va passar del 72,3% de l'exercici anterior al 71,6% l'any 2001, cosa que significa que, tot i haver-se reduït respecte de l'any anterior, la nostra comunitat autònoma denota una forta capacitat d'estalvi net.

La càrrega financera del deute públic (despeses financeres més despeses per variació de passius) en els pressuposts del 2001 es va situar en 4.473 milions de pessetes (26,88 milions d'€) de despesa financera i 675 milions de pessetes (4,06 milions d'€) d'amortització del deute (despeses per variació de passius). La càrrega financera va ascendir, doncs, a la xifra de 5.148 milions de pessetes (30,94 milions d'€), la qual cosa suposa el 3,5% dels ingressos corrents pressupostats.

12.1.1.7. Deute acumulat

Pel que fa al deute, el quadre I-151 reflecteix el nivell d'endeutament de les comunitats autònomes els anys 2000 i 2001 (referida al quart trimestre de cada any). Tal i com es pot apreciar, el deute acumulat a les Illes Balears de l'any 2001, d'acord amb l'avanz del Banco de España, va ser de 371 milions d'€, un 3,05% superior que el de l'any anterior. Aquesta quantitat representa el 0,9% del deute total de les comunitats autònomes espanyoles.

⁶⁴ Aquesta necessitat de finançament de la comunitat autònoma contrasta amb la capacitat de finançament del conjunt de les administracions públiques a Balears (vegeu apartat 4. 4. 3 d'aquest capítol).

QUADRE I-151.

Deute de les CA 2000-01 (1): valors absoluts i ràtio deute/habitant

	2000		2001	
	Deute acumulat (en milions d'€)	Deute/hab (2) (en €)	Deute acumulat (en milions d'€)	Deute/hab (3) (en €)
Andalusia	6.894	939,23	7.113	960,70
Aragó	923	775,69	935	779,33
Astúries	605	561,97	653	607,26
Balears	360	425,72	371	422,25
Canàries	844	491,76	919	515,90
Cantàbria	227	427,37	259	481,77
Castella-La Manxa	603	347,70	595	339,02
Castella i Lleó	1.086	438,06	1.260	508,18
Catalunya	9.415	1.503,51	9.644	1.516,03
Extremadura	613	573,21	710	661,46
Galícia	3.019	1.105,09	3.080	1.127,00
La Rioja	140	529,95	156	576,92
Madrid	4.710	904,83	6.916	1.287,31
Múrcia	598	520,30	687	577,13
Navarra	648	1.191,71	646	1.161,32
País Basc	1.734	826,27	1.243	591,49
València	5.877	1.426,20	6.520	1.551,42
Total	38.296	945,59	41.707	1.014,35

(1) dades corresponents al quart trimestre de cada any. Per cada CA s'inclouen les unitats que s'ocupen de l'Administració general, les universitats del seu àmbit i aquells ens de dret públic i societats públiques dependents de la CA, que es classifiquen com administracions públiques.

(2) a partir de les dades de la revisió padronal de l'1-1-2000

(3) a partir de les dades de la revisió padronal de l'1-1-2001

Font: CES de Galícia i Banco de España.

El nivell d'endeutament per habitant es va veure reduït amb relació a l'exercici precedent, ja que l'any 2001 va ser de 422,25 € mentre que l'any 2000 havia estat de 425,72 €, amb una variació del -0,82%. Cal destacar que només Castella-La Manxa presenta un deute per habitant inferior al de Balears.

12.1.2. CONSELLS INSULARS

12.1. 2.1. Anàlisi pressupostària

La suma dels pressuposts inicials dels tres consells insulars va experimentar un creixement del 8,12% respecte de l'any 2000 i es va situar en un total de 30.030,2 milions de pessetes (180,49 milions d'€). Aquest creixement, reflectit en el quadre I-152, correspon a un augment dels nivells d'activitat i de producció de serveis dels consells insulars.

QUADRE I-152.

Pressuposts ordinaris dels consells insulars (sumatori)

INGRESSOS	Consells insulars		
	2000	2001	00/01
	(en milers de pessetes)		(%)
I Imposts directes	1.017.000	1.042.000	2,46
II Imposts indirectes	-	-	0,00
III Taxes i altres ingressos	1.592.363	1.575.050	-1,09
IV Transferències corrents	17.940.306	20.146.468	12,30
V Ingressos patrimonials	359.690	438.992	22,05
Operacions corrents	20.909.359	23.202.510	10,97
VI Inversions reals	-	-	0,00
VII Transferències de capital	4.291.296	3.303.243	-23,02
VIII Variació d'actius financers	65.000	65.000	0,00
IX Variació de passius financers	2.509.595	3.459.443	37,85
Operacions de capital	6.865.891	6.827.686	-0,56
Total ingressos	27.775.250	30.030.196	8,12
DESPESES			
I Remuneració de personal	8.851.107	9.732.254	9,96
II Compra de béns i serveis	4.520.999	5.616.206	24,22
III Interessos	409.478	679.503	65,94
IV Transferències corrents	4.340.759	5.097.404	17,43
Operacions corrents	18.122.343	21.125.367	16,57
VI Inversions reals	4.691.128	4.070.205	-13,24
VII Transferències de capital	3.786.247	3.466.715	-8,44
VIII Variació d'actius financers	65.000	65.000	0,00
IX Variació de passius financers	1.109.405	1.302.969	17,45
Operacions de capital	9.651.780	8.904.889	-7,74
Total despeses	27.774.123	30.030.256	8,12

Font: Direcció General d'Economia, Institut Balear d'Estadística.

Els conceptes d'ingressos corrents que varen presentar els increments més important varen ser els ingressos patrimonials (22,05%) i les transferències corrents (12,30 %). La previsió d'ingressos per taxes i altres ingressos va disminuir en un 1,09%, en contrast amb l'increment que havia sofert l'any anterior respecte de l'any 1999 (35,45%).

Tots els capítols corresponents a despeses corrents varen experimentar variacions positives respecte de l'any 2000 i, més concretament, els epígrafs de despesa corrent que varen presentar major increment varen ser el d'interessos (65,94%) i el de compra de béns i serveis (24,22%).

Quant a les operacions de capital, pel cantó dels ingressos, la variació de passius financers va ser la partida que major increment va experimentar durant l'any 2001. Contràriament a allò que havia succeït l'exercici anterior, l'any 2001 les transferències de capital es varen reduir en un 23,02%.

També succeí el mateix en el pressupost de despeses. Així, l'any 2001 es reduïren les previsions de despesa per inversions reals i per transferències de capital, mentre que l'increment més pronunciat es produí en la despesa per variació de passius financers.

Finalment, cal indicar que el saldo previst d'ingressos i pagaments per variacions de passius financers es va situar en 2.156,47 milions de pessetes (12,96 milions d'€). Altrament dit, l'augment previst de l'endeutament net va ser un 54% superior al de l'any precedent.

En fer l'anàlisi desagregada per cada un dels consells insulars, s'observa que, com és natural, el Consell Insular de Mallorca disposà, l'any 2001, d'un pressupost quantitativament bastant més important que aquells que corresponen als consells insulars de Menorca i Eivissa i Formentera (vegeu quadre I-153).

Concretament, el pressupost del Consell Insular de Mallorca va ser de 19.272,2 milions de pessetes (115,83 milions d'€), un 7,09% superior al de l'exercici precedent, mentre que els pressuposts dels consells insulars de Menorca i Eivissa i Formentera foren de 4.904,83 i 5.853,17 milions de pessetes (29,48 i 35,18 milions d'€) respectivament. Cal fer menció especial a l'increment que el pressupost previst per a l'any 2001 pel Consell Insular d'Eivissa i Formentera experimentà respecte de l'any 2000, que en termes relatius suposà el 19,22%.

12.1.2.2. Compte financer

Els pressuposts dels consells insulars de les Illes Balears per a l'any 2001, de manera conjunta representen el 0,1% del PIB balear a preus bàsics, (pessetes corrents), mentre que els de l'any anterior havien representat el 0,99%.

L'estimació dels ingressos no financers (ingressos corrents més ingressos no financers de capital) es va situar en 26.505,75 milions de pessetes (159,30 milions d'€), un 5,18% superior a la de l'exercici precedent, mentre que l'estimació de les despeses no financeres (despeses corrents més despeses no financeres de capital) ascendí a 28.662,29 milions de pessetes (172,26 milions d'€), amb un increment del 7,75% amb relació a la de l'any anterior. El total de la despesa financera (despeses per variació d'actius i passius financers) es preveia en 1.367,97 milions de pessetes (8,22 milions d'€).

L'estalvi per les operacions corrents (ingressos corrents menys despeses corrents) va ascendir a la xifra de 2.077,14 milions de pessetes (12,48 milions d'€), això significà una reducció del 0,025% respecte de l'any 2000; mentre que el dèficit per les operacions

QUADRE I-153.

Pressuposts ordinaris dels consells insulars 2001

Ingressos

	C.I. Mallorca			C.I. Menorca			C.I. Eivissa i Formentera		
	2000	2001	00/01	2000	2001	00/01	2000	2001	00/01
	(en milers de pessetes)			(en milers de pessetes)			(en milers de pessetes)		
			(%)			(%)			(%)
I Imposts directes	850.000	875.000	2,94	80.000	80.000	0,00	87.000	87.000	0,00
II Imposts indirectes	-	-	0,00	-	-	0,00	-	-	0,00
III Taxes i altres ingressos	896.947	879.797	-1,91	158.301	186.521	17,83	537.115	508.732	-5,28
IV Transferències corrents	11.858.428	12.717.795	7,25	2.563.586	3.396.637	32,50	3.518.292	4.032.036	14,60
V Ingressos patrimonials	304.840	387.782	27,21	11.850	11.750	-0,84	43.000	39.460	-8,23
Operacions corrents	13.910.215	14.860.374	6,83	2.813.737	3.674.908	30,61	4.185.407	4.667.228	11,51
VI Inversions reals	-	-	0,00	-	-	0,00	-	-	0,00
VII Transferències de capital	2.081.245	2.011.830	-3,34	1.485.991	625.578	-57,90	724.060	665.835	-8,04
VIII Variació d'actius financers	25.000	25.000	0,00	40.000	40.000	0,00	-	-	0,00
IX Variació de passius financers	1.980.000	2.375.000	19,95	529.595	564.339	6,56	-	520.104	
Operacions de capital	4.086.245	4.411.830	7,97	2.055.586	1.229.917	-40,17	724.060	1.185.939	63,79
Total	17.996.460	19.272.204	7,09	4.869.323	4.904.825	0,73	4.909.467	5.853.167	19,22

no financeres de capital (ingressos no financers de capital menys despeses no financeres de capital) va pujar a 4.233,68 milions de pessetes (25,44 milions d'€), la qual cosa el situà un 1,58% sobre l'exercici anterior.

Tal i com havia succeït l'any 2000, l'any 2001 presentava una situació inicial de dèficit de caixa no financer (estalvi corrent menys dèficit no financer de capital) que es va xifrar en 2.156,54 milions de pessetes (12,96 milions d'€). Per la qual cosa, la dotació per al finançament del dèficit de caixa no financer (variació neta de passius financers menys variació neta d'actius financers) per a l'any 2001 es preveia de 1.400,2 milions de pessetes (8,42 milions d'€).

La despesa per operacions no financeres de capital ascendí a la xifra de 7.536,92 milions de pessetes (45,30 milions d'€), un 11,09% inferior a la de l'any anterior, i equivalent al 0,25% del PIB balear a preus bàsics, (pessetes corrents)⁶. En termes de capacitat o necessitat de finançament, els consells insulars de les Illes Balears registren una necessitat de finançament (estalvi corrent menys despeses no financeres de capital) de 5.459,78 milions de pessetes (32,81 milions d'€), equivalents al 0,18% del PIB balear a preus corrents.

L'endeutament brut (deute públic) per al conjunt dels consells insulars ascendia, l'any 2001, a 1.880 milions de pessetes (11,30 milions d'€), xifra a la qual es varen aplicar 1.302,97 milions de pessetes en concepte d'amortització del deute (despeses per variació de passius financers). Així, l'endeutament net (endeutament brut menys amortització) per a aquest any va ser de 577,37 milions de pessetes (3,47 milions d'€), un 41% superior al de l'exercici 2001.

La ràtio d'estalvi net (estalvi corrent menys endeutament net / despeses no financeres de capital) va passar del 21% de l'exercici anterior al 14,74% l'any 2001.

La càrrega financera del deute públic (interessos més despeses per variació de passius) en els pressuposts del 2001 es va xifrar en 679,5 milions de pessetes (4,08 milions d'€) d'interessos i 1.302,97 milions de pessetes (7,83 milions d'€) d'amortització del deute (despeses per variació de passius). La càrrega financera va ascendir, doncs, a 1.982,47 milions de pessetes (11,92 milions d'€), la qual cosa suposà el 6,6% dels ingressos corrents pressupostats.

12.1.3. AJUNTAMENTS

En aquest apartat analitzam els pressuposts consolidats dels ajuntaments de les Illes Balears, i per separat, el de l'Ajuntament de Palma i el de l'Ajuntament de Calvià.

12.1.3.1 Anàlisi pressupostària

El conjunt dels ajuntaments de les Illes Balears es va dotar d'uns pressuposts equili-

QUADRE I-153 (continuació)

Pressuposts ordinaris dels consells insulars 2001

Despeses

	C.I. Mallorca			C.I. Menorca			C.I. Eivissa i Formentera		
	2000	2001	00/01	2000	2001	00/01	2000	2001	00/01
	(en milers de pessetes)		(%)	(en milers de pessetes)		(%)	(en milers de pessetes)		(%)
I Remuneració de personal	5.926.867	6.365.221	7,40	1.316.785	1.525.099	15,82	1.607.455	1.841.934	14,59
II Compra de béns i serveis	3.032.274	3.313.314	9,27	496.615	909.760	83,19	992.110	1.393.132	40,42
III Interessos	360.168	474.309	31,69	49.310	88.018	78,50	-	117.176	
IV Transferències corrents	2.960.992	3.468.298	17,13	777.169	960.527	23,59	602.598	668.579	10,95
Operacions corrents	12.280.301	13.621.142	10,92	2.639.879	3.483.404	31,95	3.202.163	4.020.821	25,57
VI Inversions reals	2.390.642	2.342.159	-2,03	1.331.880	531.700	-60,08	968.606	1.196.346	23,51
VII Transferències de capital	2.289.356	2.147.010	-6,22	758.193	683.705	-9,82	738.698	636.000	-13,90
VIII Variació d'actius financers	25.000	25.000	0,00	40.000	40.000	0,00	-	-	0,00
IX Variació de passius financers	1.011.161	1.136.893	12,43	98.244	166.076	69,04	-	-	0,00
Operacions de capital	5.716.159	5.651.062	-1,14	2.228.317	1.421.481	-36,21	1.707.304	1.832.346	7,32
Total	17.996.460	19.272.204	7,09	4.868.196	4.904.885	0,75	4.909.467	5.853.167	19,22

Font: Direcció General d'Economia, Institut Balear d'Estadística.

brats que varen sumar un total d'ingressos de 121.431,79 milions de pessetes amb un increment de l'11,07% respecte de l'any anterior (vegeu quadre I-154).

QUADRE I-154.

**Pressuposts inicials dels ajuntaments de les Illes Balears:
distribució econòmica**

Capítols	Ingressos		
	2000	2001	01/00
	(en milers de pessetes)		(%)
I Imposts directes	39.184.141	42.194.153	7,68
II Imposts indirectes	5.442.872	6.949.857	27,69
III Taxes i altres ingressos	24.325.124	27.843.624	14,46
IV Transferències corrents	18.634.162	21.188.546	13,71
V Ingressos Patrimonials	2.972.790	3.250.849	9,35
Operacions corrents	90.559.089	101.427.029	12,00
VI Alienació d'inversions reals	4.122.496	1.655.461	-59,84
VII Transferències de capital	6.557.616	10.004.454	52,56
VIII Variació d'actius financers	857.056	441.936	-48,44
IX Variació de passius financers	7.226.873	7.902.907	9,35
Operacions de capital	18.764.041	20.004.758	6,61
Total ingressos	109.323.130	121.431.787	11,08
Capítols	Despeses		
	2000	2001	01/00
	(en milers de pessetes)		(%)
I Remuneracions del personal	33.324.537	36.777.699	10,36
II Béns corrents i serveis	32.352.954	35.598.178	10,03
III Interessos	2.364.194	3.170.341	34,10
IV Transferències corrents	11.662.399	12.875.876	10,41
Operacions corrents	79.704.084	88.422.094	10,94
VI Inversions reals	21.431.986	26.352.606	22,96
VII Transferències de capital	2.281.430	1.619.110	-29,03
VIII Variació d'actius financers	264.470	284.010	7,39
IX Variació de passius financers	5.640.854	4.747.147	-15,84
Operacions de capital	29.618.740	33.002.873	11,43
Total despeses	109.322.824	121.424.967	11,07

Font: Direcció General d'Economia, Institut Balear d'Estadística.

La suma dels pressuposts va preveure un dèficit inicial no financer de 3.306,82 milions de pessetes (19,88 milions d'€), un 51,79% superior al dèficit de l'any anterior, i un dèficit sense càrrega d'interessos de 136,48 milions de pessetes (820,25 milers d'€), que contrasta amb el saldo amb superàvit de l'exercici precedent.

Pel que fa als ajuntaments més importants (aquells amb pressupost superior a 2.000 milions de pessetes), s'observa clarament com els municipis de Palma i Calvià són els que disposen d'un major pressupost amb relació a la resta de municipis de les Illes. L'Ajuntament de Palma comptà amb unes previsions d'ingressos per a l'any 2001 de 36.890 milions de pessetes (221,71 milions d'€), amb un increment del 16,92%, mentre que el de Calvià comptava amb un pressupost inicial de 15.331,29 milions de pessetes (92,14 milions d'€), un 6,38% més que l'any anterior (vegeu quadre I-155).

QUADRE I-155.

Pressuposts inicials propis dels ajuntaments de les Illes Balears

	2000	2001	Variació
	(en milers de pessetes)		(%)
Alcúdia	3.437.255	2.949.321	-14,20
Calvià	14.412.199	15.331.286	6,38
Felanitx	1.480.450	2.201.000	48,67
Inca	2.787.443	2.185.739	-21,59
Llucmajor	3.283.465	4.394.949	33,85
Manacor	4.779.479	4.290.342	-10,23
Marratxí	2.777.500	3.030.350	9,10
Palma	31.551.824	36.890.000	16,92
Pollença	2.300.000	2.400.000	4,35
Sóller	1.702.958	2.206.581	29,57
Resta	20.098.697	23.194.881	15,40
Mallorca	88.611.270	99.074.449	11,81
Ciutadella	3.003.880	3.392.086	12,92
Maó	2.920.081	3.421.017	17,15
Resta	4.409.307	4.442.784	0,76
Menorca	10.333.268	11.255.887	8,93
Eivissa	3.583.105	4.619.105	28,91
Santa Eulàlia des Riu	2.100.040	2.107.400	0,35
Resta	4.695.447	4.374.946	-6,83
Eivissa-Formentera	10.378.592	11.101.451	6,96
Total	109.323.130	121.431.787	11,08

Font: Direcció General d'Economia, Institut Balear d'Estadística.

12.1.3.2. Compte financer

Els pressuposts del conjunt dels ajuntaments de les Illes Balears per a l'any 2001 representaren el 4,02% del PIB balear a preus bàsics (pessetes corrents), mentre que per a l'any anterior havien representat el 3,88%.

L'estimació dels ingressos no financers (ingressos corrents més ingressos no financers de capital) es varen situar en 113.086,94 milions de pessetes (679,66 milions d'€), un 11,7% per sobre de l'exercici precedent, mentre que l'estimació de les despeses no financeres (despeses corrents més despeses no financeres de capital) ascendia a

116.393,81 milions de pessetes (699,54 milions d'€), amb un increment del 12,55% amb relació a l'any anterior. El total de la despesa financera (despeses per variació d'actius i passius financers) es preveia en 5.031,16 milions de pessetes (30,24 milions d'€).

L'estalvi per les operacions corrents (ingressos corrents menys despeses corrents) va ascendir a 13.004,94 milions de pessetes (78,16 milions d'€), amb un augment del 19,8% respecte de l'any 2000; mentre que el dèficit per les operacions no financeres de capital (ingressos no financers de capital menys despeses no financeres de capital) va pujar a 16.311,81 milions de pessetes (98,04 milions d'€), la qual cosa representà un creixement del 25,15% sobre l'exercici anterior.

Tal i com havia succeït l'any 2000, l'any 2001 presentava una situació inicial de dèficit de caixa no financer (estalvi corrent menys dèficit no financer de capital), que es va xifrar en 3.306,87 milions de pessetes (19,87 milions d'€). Per la qual cosa la dotació per al finançament del dèficit de caixa no financer (variació neta de passius financers menys variació neta d'actius financers) per a l'any 2001 es preveia de 2.997,83 milions de pessetes (18,02 milions d'€).

La despesa per operacions no financeres de capital ascendí a 27.971,72 milions de pessetes (168,11 milions d'€), un 17,96% superior a la de l'any anterior i equivalent al 0,93% del PIB balear a preus bàsics, (pessetes corrents). En termes de capacitat o necessitat de finançament, els ajuntaments de les Illes Balears registren una necessitat de finançament (estalvi corrent menys despeses no financeres de capital) de 14.966,79 milions de pessetes (89,95 milions d'€), equivalents al 0,50% del PIB balear a preus corrents.

L'endeutament brut (deute públic) per al conjunt dels ajuntaments de la comunitat autònoma de les Illes Balears ascendia l'any 2001 a 7.479 milions de pessetes (44,95 milions d'€), xifra a la qual es varen aplicar 4.747 milions de pessetes en concepte d'amortització del deute (despeses per variació de passius financers). Així, l'endeutament net (endeutament brut menys amortització) per a aquest any va ser de 2.732 milions de pessetes (16,42 milions d'€), un 24% superior al de l'exercici 2001.

La ràtio d'estalvi net (estalvi corrent menys endeutament net / despeses no financeres de capital) va passar del 36,5% de l'exercici anterior al 36,73% l'any 2001.

La càrrega financera del deute públic (interessos més despeses per variació de passius) en els pressuposts del 2001 es va situar en 3.170,34 milions de pessetes (19,05 milions d'€) d'interessos i 4.747,15 milions de pessetes (28,53 milions d'€) d'amortització del deute (despeses per variació de passius). La càrrega financera va ascendir, doncs, a la xifra de 7.917,49 milions de pessetes (47,59 milions d'€), la qual cosa suposa el 6,53% dels ingressos corrents pressupostats.

12.1.3.3. Ajuntament de Palma

L'Ajuntament de Palma va aprovar per a l'exercici del 2001 uns pressuposts equilibrats que sumaven un total de 36.890 milions de pessetes (221,71 milions d'€), un 16,92% superiors als de l'any 2000. Això implica que la variació percentual fou molt més important que la de l'any 2000 respecte de 1999, que va ser d'un 9,86% (vegeu quadre I-156).

QUADRE I-156.

Pressuposts ordinaris consolidats de l'Ajuntament de Palma

	2000	2001	00/01
	(en milers de pessetes)		
I Imposts directes	14.000.040	14.559.908	4,00
II Imposts indirectes	1.285.172	2.137.171	66,29
III Taxes i altres ingressos	6.727.656	7.794.193	15,85
IV Transferències corrents	7.360.487	8.111.552	10,20
V Ingressos patrimonials	847.508	287.468	-66,08
Operacions corrents	30.220.863	32.890.292	8,83
VI Inversions reals	1.000.001	347.528	-65,25
VII Transferències de capital	175.760	3.527.180	1.906,82
VIII Variació d'actius financers	155.200	125.000	-19,46
IX Variació de passius financers	-	-	
Operacions de capital	1.330.961	3.999.708	200,51
Total ingressos	31.551.824	36.890.000	16,92
I Remuneracions del personal	12.385.735	11.783.883	-4,86
II Béns corrents i serveis	10.692.051	10.384.907	-2,87
III Interessos	876.820	1.197.174	36,54
IV Transferències corrents	4.369.816	6.712.900	53,62
Operacions corrents	28.324.422	30.078.864	6,19
VI Inversions reals	2.172.992	6.047.819	178,32
VII Transferències de capital	175.000	534.360	205,35
VIII Variació d'actius financers	155.200	125.000	-19,46
IX Variació de passius financers	724.210	103.957	-85,65
Operacions de capital	3.227.402	6.811.136	111,04
Total despeses	31.551.824	36.890.000	16,92

Font: Direcció General d'Economia, Institut Balear d'Estadística.

Les previsions d'ingressos per operacions corrents varen augmentar un 8,83% mentre que les de les operacions de capital s'incrementaren un 200,51%. Per tercer any consecutiu es va preveure un recurs a l'endeutament igual a zero i un estalvi corrent de 2.811,43 milions de pessetes (16,90 milions d'€).

Les partides més expansives varen ser les transferències de capital i els impostos indirectes, amb variacions percentuals respecte de l'exercici precedent del 1.906,82% i 66,29% respectivament.

Les despeses previstes per operacions corrents varen incrementar-se un 6,19% a causa, sobretot, de l'augment de les transferències corrents i dels interessos (53,62% i 36,54% respectivament).

Els pressuposts varen preveure un superàvit no financer de 103,96 milions de pessetes (624,79 mil €) i un superàvit no financer sense càrrega d'interessos de 105,15 milions de pessetes (631,99 mil €).

12.1.3.4. Ajuntament de Calvià

El pressupost inicial consolidat de l'Ajuntament de Calvià per a l'any 2001 va ascendir a 15.331 milions de pessetes (92,15 milions d'€), amb un increment del 6,38% respecte de l'any anterior (vegeu quadre I-157).

QUADRE I-157.

Pressuposts ordinaris consolidats de l'Ajuntament de Calvià			
	2000	2001	00/01
	(en milers de pessetes)		
I Imposts directes	4.486.111	5.446.150	21,40
II Imposts indirectes	650.265	600.300	-7,68
III Taxes i altres ingressos	3.215.418	4.515.649	40,44
IV Transfèrencies corrents	1.529.810	1.885.859	23,27
V Ingressos patrimonials	483.305	393.276	-18,63
Operacions corrents	10.364.909	12.841.234	23,89
VI Inversions reals	1.280.000	150.000	-88,28
VII Transferències de capital	53.924	74.156	37,52
VIII Variació d'actius financers	43.366	43.366	0,00
IX Variació de passius financers	2.670.000	2.222.530	-16,76
Operacions de capital	4.047.290	2.490.052	-38,48
Total ingressos	14.412.199	15.331.286	6,38
I Remuneracions del personal	2.952.069	4.817.981	63,21
II Béns corrents i serveis	3.334.092	4.815.397	44,43
III Interessos	338.000	444.268	31,44
IV Transferències corrents	2.910.211	1.315.099	-54,81

Operacions corrents	9.534.372	11.392.745	19,49
VI Inversions reals	2.610.399	2.580.530	-1,14
VII Transferències de capital	419.062	31.351	-92,52
VIII Variació d'actius financers	43.366	70.951	63,61
IX Variació de passius financers	1.805.000	1.255.709	-30,43
Operacions de capital	4.877.827	3.938.541	-19,26
Total despeses	14.412.199	15.331.286	6,38

Font: Ajuntament de Calvià i Direcció General d'Economia, Institut Balear d'Estadística.

Aquest pressupost consolidat integrava els pressuposts de l'Ajuntament de Calvià (13.550 milions de pessetes), de l'organisme autònom administratiu Fundació Municipal d'Escoles Infantils (278,34 milions de pessetes), de l'empresa municipal Calvià 2000 SA., que es dedica a la prestació de serveis de recollida de fems, neteja, distribució d'aigua i depuració (4.587,98 milions de pessetes), i de l'empresa municipal Llar de Calvià SA. que gestiona la residència de persones grans (231,24 milions de pessetes).

En el pressupost d'ingressos a nivell consolidat varen augmentar els capítols d'imposts directes (21,4%), el de taxes i altres ingressos (40,44%), els de transferències corrents (23,27%) i les transferències de capital (37,52%). El capítol de variació d'actius financers no va variar i els d'imposts indirectes, ingressos patrimonials, inversions reals i la variació de passius financers varen disminuir.

En contrast amb l'important augment que havia experimentat l'any 2000, el capítol de variació de passius financers (endeutament), l'any 2001 aquest concepte experimentà una reducció del 16,76%, cosa que es pot explicar per la reducció de les inversions reals en un 88,28%, que tant havia augmentat l'any anterior a causa de la necessitat de finançar la inversió municipal, indicador del gran esforç inversor duit a terme, sobretot per a la construcció d'habitatge social.

En el pressupost de despeses, les retribucions de personal varen experimentar l'increment més important (63,21%), seguides de la compra de béns i serveis (44,43%) i de la càrrega o costos financers (31,44%). En canvi, varen disminuir les transferències tant corrents com de capital (54,81% i 92,52% respectivament).

Els pressuposts de l'any 2001 varen preveure, doncs, un superàvit no financer de 1.448,49 milions de pessetes (8,71 milions d'€) i un superàvit no financer sense càrrega d'interessos de 1.892,76 milions de pessetes (11,38 milions d'€).

12.1.4. DELEGACIÓ ESPECIAL D'HISENDA DE LES BALEARS

La recaptació d'imposts obtinguda per la Delegació Especial d'Economia i Hisenda de les Illes Balears es va elevar a 292.773 milions de pessetes⁶⁵ (1.759,60 milions d'€) i va ser superior a la del 2000⁶⁶ en un 3,13% (vegeu quadre I-158).

QUADRE I-158.

Ingressos de la Delegació Especial d'Hisenda de les Illes Balears			
	2000	2001	00/01
	(en milions de pessetes)		
Imp. sobre renda de persones físiques	126.074	144.276	14,44
Imp. sobre societats	61.130	63.506	3,89
Resta del capítol I	4.384	5.206	18,75
Capítol I: Imposts directes	191.588	212.988	11,17
Imp. sobre el valor afegit	73.064	62.604	-14,32
Imp. especials	10.359	7.470	-27,89
Renda de duanes	491	161	-67,21
Resta capítol II	6.580	7.547	14,70
Capítol II: Imposts indirectes	90.494	77.782	-14,05
Taxa sobre el joc	3	6	100,00
Altres ingressos	1.800	1.997	10,94
Capítol III: Taxes i altres ingressos	1.803	2.003	11,09
Total d'ingressos tributaris	283.885	292.773	3,13

Nota: Aquestes dades corresponen als períodes gener-novembre dels anys 2000 i 2001

Font: Delegació Especial d'Hisenda de les Illes Balears, Agència Estatal de l'Administració Tributària (Servei d'Auditoria Interna).

L'augment mesurat en termes absoluts va ser de 8.888 milions de pessetes (53,42 milions d'€). Per l'Estat l'increment va ser del 4,69%. La participació de Balears en el conjunt de l'Estat és del 1,68%.

Els ingressos per impostos directes varen sumar un total de 212.988 milions de pessetes (1.280.08 milions d'€), gràcies a un augment de l'11,17%, major que el del conjunt estatal (5,97%). L'impost sobre la renda de les persones físiques va generar un volum d'ingressos de 144.276 milions de pessetes (867,12 milions d'€), superior al del 2000 en un 14,44%; mentre que l'impost sobre societats generarà uns ingressos de 63.506 milions de pessetes (381,70 milions d'€), un 3,89% superior al de l'any anterior. Per la seva part, en el conjunt de l'Estat, l'increment dels ingressos derivats d'aquests impostos va ser de l'11,07 % i -0,62 % respectivament.

⁶⁵ Per a l'exercici 2001 no es disposa de les dades del mes de desembre, per tant, feim referència a les dades acumulades fins al mes de novembre del 2001.

⁶⁶ Variació mesurada respecte del mateix període (gener-novembre) de l'any 2000.

Els ingressos per impostos indirectes varen decreïxer un 14,05% i es varen situar en 77.782 milions de pessetes (467,48 milions d'€). En el conjunt de l'Estat varen augmentar un 3,43%. La recaptació d'ingressos derivats de l'aplicació de l'impost sobre el valor afegit (IVA) va ascendir a 62.604 milions de pessetes (376,26 milions d'€), amb una reducció del 14,32%.

La recaptació tributària per taxes i altres conceptes va incrementar-se en un 11,09%, i se situà en 2.003 milions de pessetes (12,04 milions d'€). En l'àmbit de l'Estat la variació va ser més petita, però també positiva (4,54%).

12.2. APORTACIONS DE LES ADMINISTRACIONS AUTONÒMICA I LOCALS A LA PRODUCCIÓ I A LA DEMANDA

Les administracions públiques varen incrementar els nivells d'activitat i el volum real de la producció. Així, al conjunt de les administracions autonòmica i locals de les Illes Balears, d'acord amb les seves previsions pressupostàries, varen genera un valor afegit brut de 109.469,15 milions de pessetes corrents amb un augment del 8,59% respecte de l'any anterior.

La producció final o demanda de consum va assolir els 167.831,52 milions de pessetes corrents i va augmentar un 9,62%; mentre que la producció global o demanda agregada es va elevar a 223.803,43 milions de pessetes, amb un increment relatiu del 9,85% i un creixement absolut de 20.075,37 milions de pessetes.

12.3. FINANÇAMENT AUTONÒMIC⁶⁷

El Consell de Política Fiscal i Financera de 27 de juliol del 2001, així com els respectius consells posteriors del 16 de novembre del 2001 i del 22 de novembre del 2001, han aprovat el nou sistema de finançament autonòmic. Aquest sistema es configura mitjançant tres trams o subsistemes de finançament: un tram corresponent a les competències comunes, un tram relatiu al finançament de la sanitat i un tram corresponent a la matèria de serveis socials (abans INSERSO).

La forma de construir el sistema és la següent. En primer lloc s'estableix una xifra de referència o de partida del sistema per a cadascun dels trams considerats. Aquesta xifra es calcula per a cada comunitat autònoma en base a unes variables socioeconòmiques que seran detallades tot seguit. La xifra no es rep directament del pressupost de l'Estat, sinó que en un primer moment es concreta en l'equivalent de la recaptació dels tributs que se cedeixen. I en la mesura que la capacitat fiscal que se cedeix no sigui suficient per compensar la xifra de referència, es tanca el sistema mitjançant l'atribució d'una transferència del pressupost general de l'Estat coneguda com a Fons de Sufficiència, que

⁶⁷ Text aprovat pel plenari del CES dia 27 de juny del 2002.

de fet és l'equivalent de l'anterior participació en els ingressos de l'Estat. Tot això es refereix a l'any base del 1999, que era l'últim liquidat en el moment de desenvolupar la negociació. En el cas que en una comunitat autònoma la capacitat fiscal resulti ser superior a la xifra de finançament, el Fons de Suficiència passa a tenir signe negatiu.

Segons l'Acord de 27 de juliol, les variables emprades per a la determinació del finançament en l'àmbit de les competències comunes han estat les següents, amb indicació entre parèntesi de la seva ponderació: població de dret (94%); superfície (4,2%); dispersió de la població (1,2%); insularitat (0,6%). D'altra banda, s'ha d'afegir que el sistema ha previst unes quantitats addicionals *ad hoc* en aquelles comunitats autònomes de baixa densitat demogràfica i/o menor nivell de renda per habitant.

Pel que fa al finançament en matèria sanitària, les variables han estat: població protegida (75%); població major de seixanta-cinc anys (24,5%); insularitat (0,5%). Quant a les matèries de l'antic INSERSO (gestió de serveis socials de la Seguretat Social), l'única variable ha estat la de població major de seixanta-cinc anys (per tant: 100% de ponderació).

El sistema, així mateix, i pel que s'ha esmentat abans, és el marc pel qual l'Estat cedeix a les comunitats autònomes determinada capacitat de gestió i normativa, que, no obstant això, és variable segons la naturalesa de la cessió i les característiques pròpies de cada impost. A més, s'aprofundeix en la cooperació entre les comunitats autònomes i l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

Més en concret, els resultats fonamentals del sistema aprovat foren els següents:

- S'incrementà la xifra global de referència o de partida, també coneguda com restricció financera inicial. Això fou un avanç substancial del procés negociador, atès que en un principi es va tendir a partir dels resultats del sistema vigent sense intenció d'introduir-hi cap millora financera rellevant. Concretament, l'augment per a les Illes Balears és de 24.081 milions de pessetes (144,7 milions d'euros).
- S'ha reconegut la importància de la població de dret com a element central del nou sistema i s'ha emprat el seu vertader valor. En efecte, la població rep una ponderació del 94% i el seu valor atribuït a cada comunitat autònoma fou l'últim conegut per l'Institut Nacional d'Estadística, que era el corresponent al 1999. Convé recordar que en el sistema vigent fins a l'any 2001 (sistema 1997-2001) la població era teòricament fixada en els valors de l'any 1988.
- Se cedeix el rendiment de les figures tributàries següents:
 - El 33% de l'impost sobre la renda de les persones físiques
 - El 35% de l'impost sobre el valor afegit (IVA)
 - El 40% de l'impost sobre la cervesa

- El 40% de l'impost sobre alcohols i begudes derivades
- El 100% de l'impost sobre l'electricitat
- El 100% de l'impost especial sobre determinats mitjans de transport
- El 100% del nou impost minorista sobre hidrocarburs.

Cal precisar que en el marc de l'Acord del Consell de Política Fiscal i Financera, la cessió de l'IVA i dels impostos especials es va condicionar directament a l'assumpció de la competència en matèria sanitària.

- Així mateix, se cedeix capacitat normativa a les comunitats autònomes en el tram de l'esmentat 33%, així com en els impostos clàssics ja cedits (transmissions patrimonials, actes jurídics documentats, successions i donacions, patrimoni), amb determinades limitacions. D'altra banda, en els casos de l'impost de successions i donacions i en el de l'impost de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, les competències actuals de les comunitats autònomes en matèria de gestió i liquidació ja no seran exercides "per delegació" de l'Estat, sinó que les comunitats tendran capacitat de regulació plena en aquesta matèria. A més, se cedeix certa capacitat normativa dins l'impost especial sobre determinats mitjans de transport, i en el cas del nou impost minorista sobre hidrocarburs es preveu l'existència d'un tram autonòmic.
- S'acordà també una major participació de les comunitats autònomes en l'Agència Estatal d'Administració Tributària.
- També es va acordar la reforma dels tribunals economicoadministratius mitjançant la incorporació de funcionaris de les comunitats autònomes en qualitat de vocals o ponents.
- En l'àmbit del finançament de la sanitat, ha estat creat independentment un Fons de Desplaçats i un mecanisme de compensació entre comunitats autònomes, de finançament estatal, per permetre una coordinació adequada per a la compensació dels costos que suposa aquest fenomen.

Com a valoració general, la major capacitat fiscal de la comunitat autònoma per comparació a la resta d'Espanya i, particularment, la més estreta elasticitat i sensibilitat dels esmentats impostos amb l'evolució de l'economia, permet preveure raonablement que les perspectives d'evolució en els pròxims anys són fonamentalment molt més favorables si les Balears formen part del sistema que si en queden fora.

Malgrat que el procés assolit per arribar a la seva aprovació s'ha considerat com un procés negociador, a la pràctica es va tractar d'una negociació un tant desigual, amb una preeminència patent de les posicions estatals. Un exemple palès d'aquesta realitat va ser el fet que el Ministeri d'Hisenda imposàs una regla de modulació que ha impedit

que el finançament de la comunitat autònoma de les Illes Balears pogués créixer en el moment inicial de manera més ajustada, d'acord amb les variables socioeconòmiques emprades en la determinació del finançament. Aquesta modulació ha estat aplicada també a la comunitat autònoma de Madrid, i pel que fa a les Balears va crear una situació de controvèrsia dins el Consell de Política Fiscal i Financera. Finalment el poder desigual de l'Estat i la majoria derivada de les regles de vot del Consell de Política Fiscal i Financera varen permetre a aquest darrer imposar una norma que s'ha considerat com a mínim molt desajustada amb relació a la situació socioeconòmica real de les Balears.

D'acord amb la informació que va donar en el seu moment la Conselleria d'Hisenda i Pressuposts, aquesta modulació es va produir dins l'àmbit de les competències comunes, i en concret va suposar una detracció teòrica de finançament de 20.000 milions de pessetes aproximadament, per la qual cosa, finalment es pot assenyalar que en termes tècnics l'impacte objectiu de les variables socioeconòmiques fou retallat apreciablement. Potser el problema fonamental des del punt de vista del conjunt de les finances públiques el va plantejar la comunitat autònoma de Madrid, a la qual també se li va aplicar la mateixa regla de modulació, però amb un abast financer molt més ampli. Per tant, això va arrossegar injustament la comunitat autònoma de les Illes Balears, i ni tan sols unes propostes realistes i possibilistes que el conseller d'Hisenda i Pressuposts va fer durant la negociació del dia 27, que alleugerien la modulació, no foren ateses.

Igualment fou simptomàtic el condicionament de l'assumpció de les figures tributàries (IVA i impostos especials) al fet que la comunitat autònoma disposàs de la competència de sanitat, la qual cosa és evident que condicionà en gran mesura la negociació posterior de la transferència en el si de la Comissió Mixta de Transferències.

Per altra banda, la negociació del Consell de Política Fiscal i Financera també es va haver d'afrontar des d'una anàlisi objectiva dels avantatges i inconvenients de quedar dins o fora del nou sistema, atesa la situació de precarietat en què restaria la comunitat autònoma de les Illes Balears si n'hagués quedat literalment al marge.

En efecte, tal com també va fer palès la Conselleria d'Hisenda i Pressuposts, les conseqüències immediates d'una decisió de no integrar-se dins el nou sistema haurien estat les següents:

- La quantia del finançament a partir de l'any 2002 hauria estat no tan sols igual (sense cap guany), sinó realment inferior a la que es rebia del sistema vigent.
- La no-possibilitat d'accedir a l'assumpció de les noves figures tributàries d'imposició indirecta (IVA i impostos especials).
- La pèrdua de la cessió del tram del 15% de l'impost sobre la renda de les persones físiques, que, aprovada el 1996, només era vàlida per al sistema del quinquenni anterior (1997-2001).

- La pèrdua de les deduccions fiscals autonòmiques sobre l'impost de la renda de les persones físiques actualment en vigor.

Un aspecte de darrera hora, posterior als acords del Consell de Política Fiscal i Financera, va venir determinat per una esmena presentada durant la tramitació al Senat de la llei destinada a regular el nou sistema de finançament. L'esmena va vincular l'acceptació del conjunt del sistema al fet que la comunitat autònoma assolís, en Comissió Mixta de Transferències, la competència en matèria sanitària. Aquesta vinculació inicialment no era pactada dins l'Acord de 27 de juliol, però en fou necessària l'admissió per poder obtenir els beneficis del conjunt del sistema.

En tot cas, i ateses les circumstàncies de la negociació, els resultats assolits es poden qualificar de moderadament positius, tant per l'augment de finançament com per l'assumpció d'un nou sistema fiscal que potencialment pot resultar favorable a la nostra comunitat autònoma.

No obstant això, no s'ha de perdre de vista que el sistema de finançament autòmic constitueix un vessant particular de la qüestió més general dels assumptes financers de la comunitat autònoma de les Illes Balears. Aquesta qüestió, de fet, s'entén millor en el marc de la reflexió sobre la balança fiscal de les Illes Balears i l'actuació del sector públic, tant estatal com de la Unió Europea, en el territori balear.

Pel que fa a l'actuació fiscal (és a dir, incloent-hi tant el vessant dels ingressos com el de les despeses) del sector públic central s'ha de recordar que aquest origina fluxos fiscals interregionals, en la mesura que a les distintes regions el saldo entre ingressos i despeses públics no és nul o equilibrat.

La relació entre el que els ciutadans d'un territori aporten per la via impositiva al sector públic central i els beneficis que en reben (en forma monetària o de serveis públics) determina la magnitud i el signe d'aquests saldos, també designats amb el terme de balança fiscal.

La imputació territorial de la despesa pública, qualsevol que sigui la metodologia emprada, pot ser relativament senzilla, però sempre que hi hagi informació precisa procedent del sistema comptable públic sobre la regionalització de totes les partides de despesa. Aquest és un punt extremadament rellevant, ja que constitueix l'essència de la realització o no d'aquesta feina de càlcul dels saldos fiscals, si es vol fer amb unes certes garanties de rigor científic i metodològic.

Metodològicament, els fluxos fiscals de qualsevol regió es representen esquemàticament com a dos corrents de signe invers: d'una banda, hi haurà una sortida de recursos derivada de l'acció tributària de l'Administració pública central i, de l'altra, els ciutadans d'aquesta regió obtindran uns pagaments o beneficis de l'Administració central per diverses vies.

D'aquesta manera, el saldo dels fluxos fiscals originats en una regió o, el que és el mateix, el saldo de la balança fiscal regional s'obté com a diferència entre la despesa que l'Administració central fa en aquesta regió i el volum dels ingressos detrets d'aquesta regió per finançar el conjunt de la despesa pública realitzada. Si la despesa que fa l'Estat a les Balears és quantitativament menor que els ingressos que les Balears aporten a l'Estat, parlem de dèficit de balança fiscal.

Una bona metodologia que es pot emprar és la del flux del benefici, que en síntesi implica assignar la despesa pública feta a la regió on resideix el beneficiari d'aquesta, i això independentment del lloc on es produeix el servei públic o en què es realitza la inversió.

S'ha d'assenyalar que, d'acord amb la informació disponible, des del 1997 l'Estat ha deixat de facilitar informació en aquest sentit i no hi ha constància que hi hagi hagut cap canvi en aquest aspecte.

En aquest context, tal com es va fer palès a la Comissió no permanent del Parlament balear que durant l'any 2000 i 2001 va estudiar la qüestió de la balança fiscal de les Balears, s'ha pogut analitzar el saldo a la nostra comunitat autònoma fins a l'any 1996, mitjançant un conegut estudi emprès i coordinat pel professor Castells, de la Universitat de Barcelona. Més enllà d'aquesta dada, i pel que abans s'ha esmentat, hi ha aproximacions al dèficit o superàvit fiscal, realitzades internament per la Conselleria d'Hisenda i Pressupost, si bé, com aquest mateix departament ha assenyalat, s'han de prendre amb molta precaució.

Per a l'exercici econòmic del 1996, el dèficit de balança fiscal de les Balears assoleix els 137.707 milions de pessetes, com a resultat de contrastar uns ingressos de 532.023 milions amb unes despeses realitzades per l'Estat a les Balears per un import de 394.316 milions de pessetes.

Si prenem com a referència la mitjana de dèficit fiscal del període 1991-1996, aleshores, i en pessetes de l'any 1996, parlariem d'un dèficit de la balança fiscal de les Balears envers l'Estat de 116.037 milions de pessetes, la qual cosa representa un 7,48% sobre el VAB.

Com ja s'ha dit, la sèrie de l'equip dirigit pel professor Castells acaba aquí. No obstant això, recentment la Fundació de les Caixes d'Estalvi Confederades (FUNCAS) ha presentat un estudi, que sense entrar en consideracions sobre la metodologia emprada, ha registrat com a conclusió que la solidaritat de les Balears envers les regions de menor nivell de renda, per a l'any 2000, se situaria prop dels 1.925 milions d'euros, xifra òbviament de gran relleu.

Un altre vessant del problema de la balança fiscal balear és el que es refereix a la

situació creditora/deutora envers la Unió Europea⁶⁸. La qüestió és molt important, atès que en l'àmbit de l'Estat espanyol la majoria de les regions, i en especial les de menor nivell de renda per habitant (però no solament aquestes), poden finançar un gran ventall de les seves necessitats d'inversió i de formació amb els fons procedents de la Unió Europea a través de les seves polítiques (agrària, pesquera, regional i altres de més específiques).

Això no obstant, aquesta no és exactament la situació de les Illes Balears. D'acord amb un estudi per al període 1993-1996, publicat per l'Institut d'Estudis Autonòmics de la Generalitat de Catalunya, es demostrà que les Illes Balears no són receptores netes de fons, sinó al contrari, són contribuents netes al pressupost de la Unió Europea (en concret, en un 1,29% del PIB), al contrari que el conjunt espanyol.

En aquest àmbit, el problema fonamental de les Illes Balears és l'enfocament de la política regional de la Unió Europea, que afavoreix un concepte de cohesió vinculat a la renda i no als desequilibris econòmics territorials. Per tant, és important afegir que en la perspectiva de l'ampliació, aquest desajust envers la Unió Europea no farà més que incrementar-se.

⁶⁸ Vegeu E. Aguiló i J. Rosselló, *Els fluxos financers de les Illes Balears amb la Unió Europea*, Parlament de les Illes Balears, 2002.